Posamezni izvod 1.30 šil., mesečna naročnina 5 šilingov.

V.b.b.

SLOVENSKI vestnik

Izdajatelj, lastnik in založnik lista: Dr. Franc Pet... Gasometergasse 10. Telefon 56-24. Za vsebino odgovar... tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. — Dopisi naj se pošiljajo...

ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA R A V N E

Letnik X. | Celovec, petek, 22. april 1955 | Štev. 16 (678)

Razsodnost in senzacija

V »Tedniku-Kroniki« so končno spet prišli do sape in »trenutno najvažnejšega vprašanja«. Pomislite, koroški Slovenci! Našli so se ljudje, ki si drznejo zahtevati priznanje pravic Slovenskega šolskega društva kot lastnika Narodne šole v Št. Petru v Rožu.

Očitno je to edinstvena priložnost za druščino v Mohorjevi hiši, da spet skuje tej gospodi tako potrebno senzacijo. Z njo imajo spet potrebno vsebino za občne zbore vsaj par organizacij, ki sicer javnosti nimajo kaj poročati, ker je njihovo delo nevidno in njihovi cilji zamegleni. Da ob takšnih prilikah pri njih ne gre brez revolverskih naslovov in prostaškega tona, je znano javnosti že izza njihovega napada na občni zbor SPZ pred nekaj leti.

Obvarovali smo svojčas slovensko prosveto pred navalom nekulturnih razbijačev in smo prav zaradi tega ponosni na njeno vsebino in ravan. Tudi odslej nas ne bo zavedlo v prostaške odgovore! Tovrstne »atentate« prepuščamo »krščanski« »kulturni« zvezi in »Tedniku-Kroniki«.

Razsodnosti našega ljudstva pa dajemo na razmišljanje:

Dne 17. avgusta 1905 je sklenila Družba sv. Cirila in Metoda iz Ljubljane kupne pogodbe z Janezom Derzolo pd. Užmanom, Francom Štikrom pd. Boštjančičem in Ano Serajnik pd. Žafranovko v Št. Petru v Rožu za zemljišča sedanje Narodne šole v Št. Petru v Rožu. Te pogodbe so se 26. 8. 1905 prijavile tudi davčnemu uradu v Rožeku, pozneje dne 22. decembra 1908 pa je v te pogodbe namesto Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani po dogovoru vstopilo Slovensko šolsko društvo v Celovcu, ki je tudi še v letih 1909 in 1910 dokupilo nadaljnja zemljišča za Narodno šolo. To je uradno potrjena resnica o početnikih Narodne šole v Št. Petru v Rožu, pa naj je komu prav ali ne!

Dve leti nato je s pomočjo vsega slovenskega ljudstva res odprla svoja vrata za okoliško mladino v novo zgrajenem poslopju Narodne šole posebna slovenska ljudska šola. V njej so poučevali učitelji in učiteljice, dokler oblasti niso nasilno preprečile te edine slovenske ljudske šole na Koroškem.

Že za časa ljudske šole sta poučevali na šoli v Št. Petru tudi dve šolski sestri. Po ukinitvi ljudske šole so šele pozneje te šolske sestre pričele na pobudo s prirejanjem šivalnih in kuharskih tečajev ter jim je Slovensko šolsko društvo v Celovcu dalo Narodno šolo v Št. Petru za te tečaje na razpolago.

Nikakor torej ne drži, kar bi hoteli gotovi krogi izsesati iz prstov: da je že pri nakupu zemljišč in od vsega početka Narodna šola v Št. Petru bila zamišljena od njenih pobudnikov kot nekaka samostanska ustanova, namenjena izključni upravi in koriščenju po redovnicah.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu je delovalo vsa desetletja njegovega obstoja v okviru vsakokratnih njegovih pravil in vso to dobo izpolnjevalo svoj namen podpiranja slovenskega šolstva vsaj v tem, da je brezplačno omogočilo šolskim sestram bivanje in delovanje v svoji hiši in koriščenje svoje kmetije. Ako ni razvijalo širšega delovanja, si naj zapišejo to na svoj račun vsaj nekateri gospodje, ki bi bili poklicno ali pa po svojih funkcijah za to prosvetno delo v prošlosti vsekakor vsaj soodgovorni. Sedanji povojni odbor Slovenskega šolskega društva v Celovcu nikakor nima namena nadaljevati njihovega spanja, marveč se resno trudi za izpolnjevanje prevzetih dolžnosti ter ureditev društvenega dela in premoženja.

To je bil tudi vzrok za pot podpredsednika društva Rada Janežiča in odbornika dr. Mirta Zwittra k šolskim sestram v Št. Petru v Rožu. Njen namen pa je bil, urediti medsebojne obračune med Slovenskim šolskim društvom v Celovcu kot lastnikom Narodne šole in posestva ter med šolskimi sestrami, ter ureditev pravnih odnosov med obema partnerjema. Da je do tega obiska prišlo baš 5. aprila 1955, torej v Velikem tednu, ima svoj vzrok v dogovoru dr. Mirta Zwittra s škofovim svetovalcem šolskih sester gospodom dekanom dr. Jankom Hornböckom, ki je predlagal ta dan za razgovore, katerim bi tudi sam prisostvoval. Ker pa je bil ta dan zaradi udeležbe pri nekem pogrebu zadržan in je sporočilo o tem zadržku doseglo odbornika Slovenskega šolskega društva v Celovcu šele na dogovorjeni poti k njemu, sta nato sama obiskala šolske sestre v Narodni šoli v Št. Petru.

Razgovor s sestro prednico in eno nadaljnjo sestro kot pričo je potekal povsem mirno in stvarno in je bilo sestrama sporočeno edinole,. kakšna vprašanja bo treba rešiti med Slovenskim šolskim društvom v Celovcu kot lastnikom in šolskimi sestrami. O kakšni odpovedi, ki bi jo zastopnika Slovenskega šolskega društva v Celovcu ob tej priliki izrekla sestram, ni govora. Pravtako ne o kakšni zahtevi »sodelovanja« s komurkoli. Resnica pa je, da sta zastopnika Slovenskega šolskega društva v razgovoru potrdila, da mora tudi Slovenska kmečka zveza za šolo in posestvo v Podravljah lastniku pravtako plačevati najemnino in da torej pri zahtevi lastnika Narodne šole ne gre za kakšno izredno zahtevo nasproti šolskim sestram.

Gotovo v šali je ob tej priliki sestra prednica pripomnila, da bi morda tudi šolske sestre vodile šolo za Slovensko kmečko zvezo, če bi slednja plačala najemnino. V razgovoru glede možnosti gospodarskega shajanja šole pa si je dr. Mirt Zwitter dovolil nekaj gospodarskih nasvetov, ki bi šoli morda lažje omogočale gospodarski obstoj.

Dejstvo pa je, da je bilo šolskima sestrama jasno povedano, da lastnik brezpogojno zahteva ureditev medsebojnega razmerja in računov, in to izključno s konventom šolskih sester, ki je tudi nekdaj sklepal najemninske pogodbe s Slovenskim šolskim društvom v Celovcu. Ako šolske sestre te ureditve ne bi želele ali omogočile oziroma ne bi bile pripravljene plačati primerne odškodnine, ki jo mora Slovensko šolsko društvo v Celovcu za Narodno šolo zahtevati od njih, da pokrije lastne izdatke za Dijaški dom v Celovcu, bi bilo društvo prisiljeno zahtevati izpraznitev Narodne šole. Na vprašanje sestre prednice, kaj bi se v tem slučaju zgodilo z Narodno šolo v Št. Petru, sta zastopnika lastnika odgovorila, da bi šolo prevzela verjetno Slovenska kmečka zveza, ki bi nadaljevala gospodinisko šolanje slovenskih deklet, v kolikor bi bila pripravljena plačati primerno odškodnino lastniku.

Zaradi izostanka škofovega svetovalca gospoda dekana dr. Janka Hornböcka se zastopnika v kakšno podrobno razprav-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Mir, enakopravnost in gospodarski razvoj

To so glavna gesla velike in pomembne konference azijskih in afriških dežel v Bandungu, katero je otvoril predsednik indonezijske republike Sukarno z besedami: »Mi, narodi Azije in Afrike, lahko mobiliziramo moralne sile narodov v korist miru. Mi lahko pokažemo manjšini človeštva, ki živi na ostalih kontinentih, da smo mi — večina — za mir in ne za vojno. Kakršne koli naj bodo naše sile, vedno jih bomo stavljali v službo miru.«

Na konferenci razpravljajo predvsem o vprašanjih čim tesnejšega sodelovanja med narodi Azije in Afrike ter predvideva dnevni red pet glavnih točk, kakor gospodarsko sodelovanje, človeške pravice in svoboda samoopredelitve, problem odvisnih narodov, težnja po miru in mednarodnem sodelovanju. Prvotno sta bili predvideni tudi še točki o izkoriščanju jedrske energije v mirnodobske svrhe ter prepoved sredstev za množično uničevanje.

Izgledi za rešitev avstrijskega vprašanja

Sporazumi med vladnimi zastopniki Avstrije in Sovjetske zveze, ki so bili pred enim tednom sprejeti v Moskvi, so — kakor smo že poročali — odprli nove možnosti za razgovore o avstrijski državni pogodbi. Posebno važnost v tej zvezi pripisujejo sovjetski pripravljenosti glede umika zasedbenih sil do najkasneje 31. decembra 1955, ker je s tem vsaj indirektno določen tudi rok za tovrstna pogajanja.

Medtem ko so v avstrijski javnosti in posebno v političnih krogih splošno zadovoljni z uspehi moskovskih razgovorov — to potrjujejo zadnje izjave najvišjih državnih predstavnikov —, pa na Zapadu očitno le ni vse tako, kot so si zamišljali odnosno bi si želeli. Iz raznih poročil in vesti izhaja, da so nekako presenečeni nad tolikšno ustrežljivostjo s strani Sovjetske zveze, zato skušajo zdaj najti las v jajcu in se sprašujejo, kaj neki skrivajo Rusi za hrbtom. Posebno jim delata preglavice dve točki sporazuma, namreč vprašanje jamstva proti novi priključitvi ter vprašanje nevtralnosti Avstrije.

Tozadevne vesti so bile objavljene potem, ko je sovjetska vlada v torek izročila vladam treh zapadnih velesil note, v katerih predlaga, da bi čim prej sklicali konferenco štirih zunanjih ministrov (in sicer na Dunaju), ki naj bi ob sodelovanju zastopnika Avstrije sklenili avstrijsko državno pogodbo. Note je izročil zunanji minister Molotov poslanikom treh velesil, katere je ob tej priložnosti obvestil tudi o podrobnostih avstrijsko-sovjetskih razgovorov ter poudaril, da dovoljujejo uspehi te izmenjave mnenj (med Avstrijo in Sovjetsko zvezo — op. ur.) zdaj tudi sklenitev državne pogodbe, kar bi pomenilo bistven prispevek za utrditev miru v Evropi.

Ministrski svet na Dunaju je v zvezi z moskovskimi razgovori sklenil, da bo zvezna vlada na slavnostnem zasedanju parlamenta in državnega sveta dne 27. aprila podala posebno izjavo, v kateri bo verjetno ponovno obrazloženo avstrijsko stališče glede sovjetskih zahtev po zajamčeni prepovedi ponovne priključitve ter popolne nevtralnosti Avstrije.

Zahteve slovenskih izseljencev bi bile lahko že davno rešene, če...

Naš tednik-Kronika se je ob priložnosti obletnice izselitve obregnil tudi ob Zvezo slovenskih izseljencev. O vsej izselitvi in celotnem problemu izseljeništva ne ve ničesar drugega povedati, kakor napasti Zvezo in njeno prizadevanje za dosego pravic svojih članov.

Nočemo se spuščati podrobneje v ta gnusni napad Našega tednika-Kronike, temveč pripominjamo k njegovim izpadom samo naslednje:

1. Zveza slovenskih izseljencev se bori predvsem za resnične slovenske izseljence, ne pa toliko za prvega in vrsto podobnih »izseljencev«, ki so bili od Gestape ali samovoljno ali sporazumno s knezoškofijskim ordinariatom premeščeni na drugo službeno mesto in nikdar niso spoznali trpljenja v taboriščih.

2. Zato tudi, kakor vse kaže, ti gospodje ne vedo, kaj vse je Zveza slovenskih izseljencev že ukrenila in da je temeljito razgovarjala tudi z omenjenim generalom dr. Martinom že prej, preden so gospodje tam sploh vedeli o njegovi eksistenci.

3. Končno naj bo gospodom povedano, **da bi bile vse zahteve naših izseljencev po priznanju uradnega potrdila in priporniške odškodnine lahko že davno pozitivno rešene**, če ne bi prav ti gospodje, ki danes napadajo Zvezo slovenskih izseljencev, zanemarili potrebnega priziva na odlok ministrstva za socialno skrbstvo, ki edini je kriv, da to vprašanje ni že davno rešeno. V tem edinem primeru namreč so ti gospodje pomagali in povzročili, da se mora Zveza slovenskih izseljencev še danes boriti za rešitev teh vprašanj.

Vicekancler Schärf 65-letnik

V sredo je obhajal vicekancler in predsednik Socialistične stranke Avstrije Adolf Schärf svoj 65. rojstni dan ter je ob tej priložnosti prejel številne čestitke iz tu- in inozemstva.

Figl informiral jugoslovanskega predstavnika

Tanjug poroča, da je jugoslovanski veleposlanik na Dunaju Dragomir Vučinič minuli ponedeljek obiskal avstrijskega zunanjega ministra dr. Figla. Zvedelo se je, da je avstrijski minister v razgovoru seznanil jugoslovanskega predstavnika s potekom in uspehi pogajanj avstrijske vladne delegacije s sovjetskimi državniki v Moskvi. Veleposlanik Vučinič je ob tej priložnosti izrazil zadovoljstvo jugoslovanske vlade nad uspehi, ki jih je imela avstrijska delegacija pri teh pogajanjih.

Eden določil termin britanskih volitev

Novi britanski ministrski predsednik Anthony Eden je po prevzemu oblasti napovedal tudi nove volitve v spodnjo zbornico, torej v britanski parlament, katerega so zadnjič volili leta 1951. Kot dan volitev je bil določen 26. maj.

Doslej so imeli v zbornici konservativci 320 in laburisti 294 sedežev, izgledi za izid letošnjih volitev pa so danes še popolnoma nejasni, čeprav prerokujejo laburistom izgubo zaradi njihovih notranjih težav.

Sprememba v vodstvu Madžarske

Izvedbo spremembe v vodstvu madžarske vlade, ki so jo pričakovali že od takrat, ko je v Sovjetski zvezi odstopil ministrski predsednik Malenkov, so ta ponedeljek uradno potrdili. Dosedanji ministrski predsednik Imre Nagy je bil razrešen vseh dolžnosti in je bil na njegovo mesto imenovan prejšnji podpredsednik Andras Hegedys. Kot glavni točki svojega programa je novi ministrski predsednik poudaril utrditev zvez z Avstrijo in Jugoslavijo ter dvig življenjske ravni madžarskega prebivalstva.

Avstrija naj preneha biti zatočišče sumljivih beguncev

Nekateri listi pri nas z veliko naslado objavljajo dolgovezna poročila o slehernem primeru, če se kak pustolovsko nastrojen delomrznež ilegalno priklati iz Jugoslavije v Avstrijo v zmotni domnevi, da se tu cedita mleko in med.

Prav te dni je klerikalna »Kleine Zeitung« potratila skoro pol strani za solzavo poročilo o takih ubežnikih, pri čemer je seve glavni namen vzbujati nerazpoloženje do sosedne države in prikazovati njeno notranjo politično in gospodarsko ureditev v popačeni luči.

Gotovi krogi skušajo po vsej sili ustvariti videz, da so jugoslovanski ubežniki žrtve verskega preganjanja, političnega terorja ali pa »neznosne« socialistične gospodarsko-družbene ureditve. To so tudi večinoma razlogi, ki jih ubežniki navajajo za utemeljitev pobega in za dosego političnega azila v naši državi.

Čeprav se v veliki večini primerov izkaže, da ti emigranti sploh niso politični begunci v tem smislu, da bi bili upravičeni do zatočišča, jih pri nas še vedno sprejemajo z odprtimi rokami in jim nudijo potuho in pomoč. Nočemo načenjati vprašanja, zakaj jih ščiti v prvi vrsti okupacijska oblast. Malokdo bi verjel, da iz človekoljubnih namenov. Nedvomno tudi razne katoliške podporne organizacije ne sprejemajo in podpirajo teh elementov iz gole krščanske ljubezni, marveč zato, ker se jih politični klerikalizem v Avstriji lahko poslužuje pri svojem rovarjenju proti narodom sosedne socialistične Jugoslavije in hkrati za beganje domače javnosti, ki naj bi nasedla lažnivi propagandi o »preganjanih mučenikih«. Naravnost neodgovorno pa je, da jim nudijo zatočišče in podporo tudi naše oblasti in njeni organi kot n. pr. uradi za delo, ki jim na škodo domačega prebivalstva in v breme vseh davkoplačevalcev posredujejo zaposlitev in v primeru brezposelnosti tudi brezposelno podporo. To pa kljub temu, da vprašanje sezonske in trajne brezposelnosti deset in deset tisočev domačih delavcev in nameščencev že itak občutno obremenjuje avstrijsko gospodarstvo. Žal se najdejo celo med koroškimi Slovenci ljudje, ki mislijo, da izkazujejo svojo narodno zavest in krščansko ljubezen s tem, da podpirajo te sumljive ljudi, ki se le prepogosto razkrijejo kot delomržni potepuhi, ki lahkomiselno zapustijo svoj domači kraj, svoje starše, svojo ženo in otroke, svoje poklicno delo in svojo domovino.

Kdo so pravzaprav ti ljudje in zakaj prihajajo na skrivaj čez mejo? Nekateri pač poznajo svojo domovino samo tako dolgo, dokler jim daje izobrazbo, poklic in življenje, čim pa zahteva od njih tudi izpolnjevanje državljanskih dolžnosti z odsluženjem vojaškega roka, ji brez sramu obrnejo hrbet in se raje odločijo za vagabundiranje in dezerterstvo v tujino. Drugim doma ne diši urejeno delo, ker so si vtepli v glavo, da je v inozemstvu mogoče dobro živeti brez dela in truda. Nekateri gredo iz pustolovskih nagibov ilegalno čez mejo. Lahko bi potovali legalno, če si želijo ogledati tujino, toda gredo na skrivaj, ker si prištedijo stroške za jugoslovanski potni list in še za avstrijsko vizo in ker vedo, da jih bodo pri nas gotovi krogi z veseljem sprejeli in jih podprli kot »usmiljenja vredne mučenike«. Gotove klerikalne organizacije namreč ne štedijo s sredstvi, če je treba priskočiti na pomoč malopridnežem, ki ne poznajo časti in poštenja. Zadostuje, da jim le-ti postrežejo s politično zanimivimi in po možnosti čim bolj ganljivimi zgodbami o »neznosnem življenju pod Titovim režimom«. Take zgodbice so političnemu klerikalizmu in nacionalnemu šovinizmu vedno dobrodošle, ker se jih da zelo koristno izrabiti za blatenje socializma in za politično ščuvanje na sovraštvo med sosednimi narodi.

Usoda teh ubežnikov je kaj različna. Večinoma se zelo hitro razočarajo nad »rajskim zivljenjem« v Avstriji in se oni, ki je v njih kaj poštenja, prej ali slej vrnejo rednim potom ali spet ilegalno v svojo domovino. Drugi, zlasti pa kriminalni tipi, ki zbežijo itak le pred kaznijo za storjena kazniva dejanja, a jim pri nas nudijo »politični azil«, pridejo kaj kmalu tudi tu navzkriž s kazenskim zakonom in končajo v zaporih zaradi raznih goljufij, tatvin, ropov in drugih kriminalnih deliktov.

Tu pa je spet značilno, kako o tem poročajo zlasti klerikalni in Jugoslaviji sovražni listi. V vseh teh primerih zapišejo, da so storilci »Jugoslovani«, skrbno in sramežljivo pa zamolčijo, da so ti izmečki dejansko prav tisti njihovi junaki in miljenci, ki jih ob pribegu v našo državo slavijo in opevajo kot preganjane mučenike. Klasičen primer takega tendencioznega poročanja z namenom, da bi padla senca na Jugoslavijo, smo pred nekaj časa brali v »Salzburger Nachrichten«, ko je opisovala, kako sta dva »Jugoslovana« izvršila rop v neki cerkvi, dejansko pa sta bila oba zločinca emigranta, ki sta dobila v naši državi azil. Javnost se upravičeno čedalje bolj zgraža, zakaj se daje takim tipom sploh zatočišče in zakaj se jih ne izžene od koder so prišli.

V Italiji so v zadnjem času pričeli bolj stvarno ocenjevati jugoslovanske begunce in jih bodo pričeli vračati tudi iz taborišč. Zlasti na Tržaškem jih italijanske oblasti že redno vračajo v Jugoslavijo, če nezakonito prestopijo mejo. Doslej so jih vrnile že 249. Iz jugoslovanskih virov povzemamo, da so tudi avstrijske oblasti že vrnile okrog 60 jugoslovanskih beguncev in da v Jugoslaviji pričakujejo, da jih bodo v bodoče bolj stvarno ocenjevale ter pričele v večji meri s prakso vračanja. Javnost bi vsekakor samo pozdravila, če bi naša država že končno prenehala biti zatočišče in pribežališče sumljivih in kriminalnih elementov.

Ponovno opozarjamo

da ima Zveza slovenskih organizacij svojo pisarno tudi v Beljaku, Bahnhofstrasse 7, dvorišče levo, kjer so uradne **ure dnevno od 8.45 do 12.45 ure, v sredah pa poleg tega še od 13.30 do 18. ure.** — V sredah dopoldne uraduje tukaj tudi zastopnik Slovenske prosvetne zveze ali Zveze slovenskih zadrug, medtem ko je v petkih navzoč zastopnik Slovenske kmečke zveze. — Poslužite se ugodne priložnosti in se po potrebi zglasite v beljaški pisarni, kjer najdete pojasnila in nasvete v vseh vprašanjih.

Slovencem na Tržaškem jemljejo možnost kulturnega udejstvovanja

Na podlagi italijanskega zakona, ki določa, da preide vsa bivša fašistična posest v roke italijanskih mladinskih organizacij, je pokrajinski komisariat za italijansko mladino zahteval od slovenskega prosvetnega društva na Občinah pri Trstu izročitev prosvetnega doma. Ta zahteva je povzročila med prebivalstvom Občin veliko ogorčenje, ker ni v skladu niti z duhom niti z izrecnimi določbami posebnega statuta, ki zagotavlja, da bodo italijanske oblasti omogočile slovenskim kulturnim, prosvetnim in drugim organizacijam med drugim tudi stalno uporabo poslopij, ki so doslej služila dejavnosti slovenskih organizacij.

V prosvetnem domu na Občinah se je pred vojno šopirila fašistična mladinska organizacija, po vojni, med katero je bil močno poškodovan, pa je dom prevzelo domače slovensko prosvetno društvo in ga s pomočjo prebivalstva z velikim trudom in gmotnimi žrtvami obnovilo. Nameravani odvzem prosvetnega doma bi pomenil za prebivalstvo Občin in vse slovenske okolice hud udarec, ker bi mu onemogočili sleherno kulturno-prosvetno delovanje in tudi nastope Slovenskega narodnega gledališča iz Trsta. Izročitev doma italijanski mladinski organizaciji v kraju, kjer le-ta skoro nima članstva, bi pomenila vzpostavljanje raznarodovalne postojanke sredi slovenskega ozemlja — poudarja v tej zvezi Primorski dnevnik in poziva vladnega generalnega komisarja, ki je dolžan upravljati tržaško področje v skladu z londonskim sporazumom, naj prepreči, da pride do uresničitve namere italijanske mladinske organizacije.

Varnostni ukrepi okoli Berlina?

Začetkom tega meseca so bile znatno zvišane pristojbine, ki jih morajo plačevati vzhodnonemškim oblastem za tovorne avtomobile, kateri prevažajo blago med Zapadno Nemčijo in zapadnimi sektorji Berlina. Ta ukrep je izzval precejšnje razburjenje na Zapadu in so se oglasile tudi zahteve po nekakšnem zračnem mostu, s pomočjo kakršnga so že svoječasno vzdrževali zvezo med Berlinom in Zapadom.

Zadnje vesti vedo povedati tudi o vzhodnonemških varnostnih ukrepih, s katerimi nameravajo preprečiti delovanje zapadnih vohunskih centrov v Berlinu. Govorijo o varnostni meji okoli Berlina, katero bi bilo mogoče prekoračiti le s posebnim dovoljenjem.

Na AND-sliki vidimo kolono tovornih vozil na vzhodno-zapadnonemški meji, kjer čakajo na ureditev potnega dovoljenja.

Tržaška SPZ zahteva otroške vrtce in podporo prosvetnim organizacijam

Slovenska prosvetna zveza v Trstu je poslala vladnemu komisarju Palamari pismo, v katerem zahteva otvoritev treh otroških vrtcev, za katere se slovenski starši borijo že več let. V svoji zahtevi se SPZ sklicuje na svoječasne obljube bivše zavezniške vojaške uprave in na izrecno določilo v posebnem statutu londonskega sporazuma, ki določa, da se bodo ustanovili otroški vrtci v vseh krajih na Tržaškem, kjer so slovenski otroci.

V imenu vseh 20 včlanjenih prosvetnih društev v Trstu in okolici je SPZ te dni naslovila na vladnega komisarja tudi resolucijo, naj ji dodeli podporo iz javnih sredstev za razdelitev med včlanjena društva. Posebni statut namreč določa, da morajo slovenske prosvetne organizacije na Tržaškem uživati iste pravice, kot so jih deležne podobne italijanske organizacije.

Tudi slovensko podporno društvo »Dijaška matica«, ki vzdržuje v Trstu slovenski dijaški dom, je z resolucijo zahtevalo dodelitev denarne subvencije.

PO ŠIRNEM SVETU

Beograd. — Na desetdnevnem zasedanju predstavnikov generalnih štabov Grčije, Turčije in Jugoslavije v Beogradu so obravnavali vprašanja, ki izvirajo iz blejskega sporazuma o zvezi, političnem sodelovanju in medsebojni pomoči. Na konferenci je bilo doseženo soglasje o vseh vprašanjih, ki se tičejo obrambe treh dežel.

Ankara. — Po sklepu turške vlade je prevzel turški ministrski predsednik Menderes tudi zunanje ministrstvo. Dosedanji zunanji minister Köprülü je bil imenovan za ministra brez listnice.

Rim. — Italijanska vlada je odobrila ukaz o izvajanju jugoslovansko-italijanskega protokola, ki določa, da mora Italija dati Jugoslaviji 30 milijonov dolarjev v okviru medsebojnih obveznosti iz mirovne pogodbe. Jugoslavija bo v vrednosti te svote nabavila v Italiji v teku treh let industrijske izdelke in naprave, potrošne dobrine in surovine.

Bonn. — Zahodnonemški kancler Adenauer in francoski zunanji minister Pinay se bosta sestala 29. in 30. aprila na razgovore, ki bodo v Bad Godesbergu.

Toulouse. — Na svojem kongresu v Toulousu se je francoska socialistična mladina zavzela za politiko zbližanja med Zahodom in Vzhodom. Kongres je zahteval prepoved nadaljnjih poskusov z atomskimi bombami in nadzorstvo nad oboroževanjem. Francoska mladina je ob tej priložnosti obsodila tudi francosko kolonialno politiko zatiranja v Severni Afriki.

Beograd. — V Jugoslaviji se mudi norveška gospodarska delegacija, ki jo sestavljajo ugledni gospodarstveniki in sindikalni funkcionarji, vodi pa jo podtajnik v ministrstvu za industrijo Norveške. Delegacija proučuje razvoj jugoslovanske industrije, zlasti pa elektrogospodarstvo.

London. — V konfliktu med založniki časopisov in sindikatov tiskarniških tehnikov in mašinistov v Londonu je prišlo do sporazuma o prenehanju stavke, ki je trajala 26 dni. Ves ta čas je ostal London brez časopisov.

Trst. — Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Mitja Vošnjak je prejšnji teden priredil sprejem tržaškim in tujim novinarjem ter jim predstavil novega vicekonzula Bojana Lubeja, ki bo opravljal tudi dolžnosti kulturnega atašeja

Beograd. — Predsedstvo zvezne ljudske skupščine FLRJ je sprejelo predlog vrhovnega sovjeta ZSSR o izmenjavi parlamentarnih delegacij, ki ga je svojčas stavila SZ.

Kairo. — Predsednik kitajske vlade Ču En Laj je povabil predsednika egiptovske vlade Naserja, naj obišče Kitajsko. Predsednika obeh vlad sta se sestala v Rangunu na poti na azijsko-afriško konferenco, ki se je pričela v ponedeljek v Bandungu.

Bruselj. — V šolskem kofliktu je prišlo v Belgiji minulo nedeljo ponovno do nemirov. V Antwerpenu je demonstriralo okrog 20.000 katolikov, ki so jih navozili s posebnimi vlaki in avtobusi iz vse Flandrije. Prišlo je do spopadov, med katerimi je policija aretirala 10 razgrajačev.

Cleveland. — Združeni avtomobilski delavci so na zborovanju v Clevelandu sprejeli resolucijo, v kateri se zavzemajo za to, da bi trajal delovni čas 30 ur na teden.

Kopenhagen. — Danski parlament je z večino 145 glasov ratificiral pariške sporazume. Proti ratifikaciji je glasovalo 24 poslancev.

Tokio. — Iz sovjetskega ujetništva so izpustili 88 japonskih civilnih ujetnikov, med njimi tudi take, ki so bili obsojeni za vojne zločine. Po podatkih japonskega Rdečega križa je v Sovjetski zvezi še okrog 2500 civilnih in vojaških ujetnikov.

Energijsko posojilo 1955

Minuli petek dopoldne je bil v Domu glasbe sprejem novinarjev, na katerem so strokovnjaki in zastopniki javnega ter gospodarskega življenja razložili namen in pomen ter način energijskega posojila 1955. Deželni glavar Wedenig je po pozdravnih besedah na kratko poudaril koristnost energijskega posojila, od katerega kapitala bo precejšen del odpadel tudi za Koroško. Iz teh sredstev bo omogočena nadaljnja izgradnja elektrarn v naši deželi, ki razpolaga z ugodnimi vodnimi pogoji, poleg tega bo ta akcija ugodno vplivala na delovni trg in končno lahko upamo, da bo električna energija zaradi pojačane proizvodnje vedno cenejša.

Generalni direktor Dravskih elektrarn dipl. ing. Werner je podal obširen pregled o dosedanjem stanju gradnje velikih dravskih elektrarn ter o nadaljnjih načrtih. Orisal je stopnje izgradnje in zmogljivosti posameznih dravskih elektrarn, kakor v Žvabeku, Labotu, Voitsbergu ter posebno v Reiseck-Kreuzecku. Gradbena dela v Reiseck-Kreuzecku napredujejo načrtno ter bo to, ko bo projekt končan, ena izmed najpomembnejših elektrarn v Avstriji. Med drugimi je dozorel tudi načrt za izgradnjo elektrarne pri Kazazah.

Za izgradnjo vseh velikih projektov pa je potreben denar. Pooblaščenec zveze elektrarn Writz je podrobno obrazložil določbe o energijskem posojilu 1955. Za izvedbo načrtov za leto 1955 bo potrebnih okoli 2,5 milijarde šilingov, ki jih bodo v teku leta stavili na razpolago različni upniki. V tej vsoti zavzema energijsko posojilo z nominalo 1 milijarde šilingov najpomembnejšo postavko. Zakon o energijskem posojilu 1955 dovoljuje preko 1 milijarde še presežek 100 milijonov šilingov, vsota, ki je v glavnem pridržana podpisnikom posojila v obratih, to je delavcem in nameščencem.

Energijsko posojilo je razpisano v dveh skupinah. Tranša I obsega 500 milijonov šilingov, ki je že v celoti zajamčena od avstrijskih kreditnih zavodov. 400 milijonov šilingov od te vsote bodo podpisale banke in hranilnice, ostalih 100 milijonov šilingov pa je pridržanih podpisni akciji v obratih. Skupino II energijskega posojila bodo prevzele avstrijske hranilnice, vključno poštna hranilnica za lasten račun ter se razlikuje od skupine I. v tem, da bo posojilo obrestovano s 5.5 odstotki, teklo bo 25 let ter ne bo opremljeno z dobitki.

Leta 1953 je v obratih podpisalo 187.000 nameščencev in delavcev energijsko posojilo. V razpisu energijskega posojila 1955 so plačilni pogoji za delavce in nameščence še ugodnejši. V času od 12. aprila do 7. maja morejo v svojih obratih podpisati posojila v celotnih ali polovičnih zneskih, to je po 1000 ali 500 šilingov. Podpisniki posojila v obratih plačujejo za posojilni komad v nominalni vrednosti 500 šilingov samo 370 šilingov v gotovini. Vsoto pa ni treba plačati naenkrat, temveč jo je mogoče odplačati v osmih mesečnih obrokih po 40 šilingov. Posojilo bo obrestovano letno po 4 odstotke, zaradi davčnih olajšav pa bo obrestovanje znašalo dobrih 5.5 odstotkov. Poleg tega obstoja tudi možnost zadeti pri vsakoletnem žrebanju glavni ali serijske dobitke.

10. koroški festival na Ravnah

Množične organizacije v Ravnah na Koroškem so na seji, ki je bila nedavno, razpravljale o pripravah za 10. koroški festival. Odločili so se, da bo letošnji koroški festival na Ravnah.

Občinski odbor v Dravogradu je imenoval odbor, katerega naloga je skrbeti za priprave za proslave v počastitev desetletnice osvoboditve.

Kulturni dom v Mariboru

Letos bodo začeli graditi v Mariboru kulturni dom, ki bo obsegal gledališko, koncertno in kinodvorano ter lutkovno gledališče. Gradili ga bodo postopoma in bo do prihodnjega leta najprej dograjena kinodvorana.

Sovjetski zastopniki na kongresu jugoslovanskih šolnikov

Letošnjega kongresa združenja učiteljev in srednješolskih profesorjev Jugoslavije, ki bo sredi maja v Opatiji, se bo udeležila tudi štiričlanska delegacija sindikata učiteljev in profesorjev Sovjetske zveze.

Koncert poljske pianistke v Beogradu in Ljubljani

Halina Stefanska, ki slovi kot najboljša poljska pianistka in je bila leta 1949 nagrajena s Chopinovo nagrado, bo priredila danes v Beogradu, prihodnji ponedeljek pa v Ljubljani solistični koncert.

Film o Titu

Po scenariju, ki ga je napisal Tihomir Stanojević, je podjetje »Zastava-film« dokončalo dolgometražni dokumentarni film o življenju in delu jugoslovanskega predsednika Josipa Broza-Tita.

Desetletnica slovenskega filma

V Ljubljani so se minulo nedeljo začele prireditve v proslavo desetletnice slovenskega filma. V hotelu Union so odprli razstavo jugoslovanskega filma, ki so jo že pokazali v Beogradu in Zagrebu, za Slovenijo pa so jo dopolnili tudi s slovenskim gradivom o lutkovnem in risanem filmu. V tednu proslave desetletnice slovenskega filma predvajajo do prihodnje nedelje v vseh ljubljanskih kinodvoranah domače filme. Razen premiere filma »Krvava pot« predvajajo še naslednje filme: Jara gospoda, Koncert, Vesna, Čudotvorni meč, Zastava, Slavica, Nevihta, Kekec, Plavi 9, Barba Žvane, Na svoji zemlji, Sinji galeb, Pot miru in Svet na Kajžarju.

Naši izseljenci terjajo priznanje

Z letošnjega občnega zbora Zveze slovenskih izseljencev, o katerem smo poročali že v zadnji številki našega lista, objavljamo tokrat sliko, ki nudi pogled na del številnih zastopnikov izseljeniških družin, kateri so na svojem zborovanju z velikim zadovoljstvom vzeli na znanje, da jih hočejo v njihovi upravičeni borbi podpreti tudi ostale žrtve nacističnega nasilja — KZ-larji — ter avstrijski protifašistični borci, kakor je zagotovila posebna delegacija koroške zveze socialističnih borcev za svobodo, ki se je dan pred občnim zborom zglasila na sedežu ZSI.

Hkrati pa je bila na občnem zboru poudarjena potreba, da je v prvi vrsti na izseljencih samih, da strnjeni in združeni v Zvezi slovenskih izseljencev vztrajno nadaljujejo svojo borbo, v kateri da imajo dva glavna zaveznika, kakor je ob tej priložnosti poudaril tov. Ogris st. iz Bilčovsa, ki je dejal: »Prvi zaveznik je naša enotnost in lahko smo uverjeni, da bomo le enotni in brez razlike združeni okoli naše Zveze slovenskih izseljencev uspešno zastopali koristi nas vseh; drugi naš zaveznik pa je pravica in v borbi za našo pravico bomo tudi zmagali«.

Občni zbor je na Ogrisov predlog sklenil, da se bo delegacija Zveze slovenskih izseljencev zglasila pri deželnem glavarju Wedenigu ter njegovem namestniku Krassnigu, kjer hoče odločno zavrniti negativno rešitev vprašanja priznanja izseljeništva za pripor ter prositi predstavnika deželne vlade, da s svoje strani na merodajnem mestu podpreta izseljeniške težnje.

Nove publikacije „Kmečke knjige"

Založba »Kmečka knjiga« v Ljubljani se že leta trudi in prizadeva za izobrazbo kmečkega človeka posebno na strokovnem področju. V ta namen tudi izdaja vsako leto celo vrsto zanimivih strokovnih knjig iz vseh področij kmetijskega gospodarstva, v katerih v lahko dojemljivi obliki priznani strokovnjaki nakazujejo pot in smernice za dosego večjega in boljšega pridelka na polju, v hlevu, v gozdu, v sadovnjaku in na vrtu.

Cela zbirka takih knjig in priročnikov je v omenjeni založbi izšla tudi že v prvem četrtletju tekočega leta. Tukaj hočemo le na kratko povedati o teh najnovejših publikacijah, ki bodo vsekakor velikega pomena za slehernega kmetovalca, kateremu je resnično pri srcu dvig njegovega gospodarstva. Naj jih navedemo po vrsti:

Gnoj, gnojila in gnojenje, dr. inž. Bogdan Vovk. V drobni knjižici skuša pisec objasniti kmetovalcu pomen gnojenja, katero je eden izmed osnovnih pogojev za rodovitnost zemlje in s tem za povečanje pridelkov. V lahko razumljivi obliki so obdelana vprašanja o raznih vrstah gnojil in njihovih koristnih snoveh, nadalje vsebuje knjižica navodila za uporabo gnojil pri posameznih vrstah kmetijskih rastlin ter govori splošno tudi o potrebah rastlin, torej o zahtevah, ki jih rastline stavijo kmetu, če le-ta hoče, da mu bodo rodile obilen sad. Večji pridelek pa more dati le tista zemlja, ki je bolje obdelana, bolje postrežena in bolje pognojena.

Krmljenje domačih živali, inž. Dolfe Cizej. S slikami opremljena knjiga je po lastnih besedah pisca le uvodni del v obširno znanje o krmljenju domačih živali in bo kot nadaljevanje sledilo še delo »O krmi in tehniki krmljenja«. Kljub temu pa tudi že iz prvega dela spoznamo mnogo zanimivega o hranivih snoveh, o prebavi in izkoriščanju krme ter določanju njene vrednosti, kakor tudi o drugih pravilih krmljenja. Da je znanje pravilnega krmljenja velikega pomena za vsakega živinorejca, je jasno, saj so tri četrtine njegovega uspeha odvisne samo od krme in krmljenja.

Higiena in zdravje domačih živali, dr. Simon Žibert. Tudi ta knjiga je bogato opremljena z ustreznimi ilustracijami ter v zgoščeni obliki ponazoruje nevarnosti obolenj domačih živali, ki so jim le-te izpostavljene v hlevu, na paši, pri krmljenju, pri napajanju in drugod. Ne slika nam pa samo nevarnosti bolezni, marveč nas tudi uči, kako bomo živali obvarovali raznih bolezni in tako od njih dosegli kar največ koristi.

Pršičavost, dr. Leon Kocjan. V zbirki o nalezljivih boleznih odraslih čebel obravnava pisec v predmetni brošurici v prvi vrsti tako imenovano pršičavost, nalezljivo parazitarno bolezen odraslih čebel, to so neke vrste garje, ki povzročajo v čebelnih družinah občutno škodo. Iz knjižice, ki bo gotovo razveselila vsakega čebelarja, spoznamo podrobnosti nevarne bolezni, njenega povzročitelja, znake in potek bolezni ter zatiranje odnosno zdravljenje okuženih čebel. Prav tako pa nam pove pisec tudi marsikaj zanimivega o boleznih čebel na splošno in daje navodila za njih zatiranje.

V isti založbi je izšel tudi **Temeljni kontni razpored** za kmetijske zadruge.

Lanska knjižna žetev v FLRJ

Člani zveze književnikov Jugoslavije so izdali lani skupno 156 izvirnih literarnih del. Med temi je bilo 37 novelističnih zbirk, 26 mladinskih knjig, 25 pesniških zbirk, 19 dram, 18 romanov, 17 knjig esejev, kritik in biografij, 7 knjig potopisov in reportaž, 4 izvirna dela v jezikih narodnih manjšin in 3 filmski scenariji.

Literarnih revij je lani izhajalo 27 in sicer v Srbiji 10, v Hrvatski 7, v Makedoniji 4, v Sloveniji 3, v Črni gori 2 in v Bosni in Hercegovini 1. Med 10 revijami v Srbiji so po ena madžarska, romunska in šiptarska.

Zaključna prireditev gospodinjsko-kuharskega tečaja v Sekiri

Moderna zgradba s komfortno opremo v prostorih hotela Korotan v Sekiri služi v zimskih mesecih, ko ni zasedena po letoviščarjih, drugim koristnim namenom. V teh prostorih se je že letošnjo zimo vrstilo več poučnih tečajev za kmete, zadružnike in tečaj za dekleta, bodoče gospodinje. Tudi v zimskem času je lepota kraja mikavna. Ob prijetnem izžarevanju toplote centralne kurjave se dá ob strokovnih predavanjih in praktičnem pouku osvajati potrebno znanje za napredek v gospodarstvu, za dosego višje življenjske ravni in lažje življenje. Vedno številnejše se odziva podeželska mladina povabilom naših organizacij in z veseljem prihaja na tečaje, da si širi obzorje ter tako na najboljši način izkoristi čas pozimi, ko delo dopušča, da se more posve-

(Nadaljevanje na 4. strani)

KOLEDAR

Petek, 22. april: Soter in Gaj
Sobota, 23. april: Vojteh
Nedelja, 24. april: Jurij
Ponedeljek, 25. april: Marko
Torek, 26. april: Klet i. M.
Sreda, 27. april: Cita
Četrtek, 28. april: Pavel od Križa

Blato

Spet lahko poročamo iz naše vasi o vselem dogodku in tokrat niti ne o vsakdanjem. Po večletnem presledku je Breznikova žena iz Zgornje vesi podarila svojemu možu kar dva nova družinska člana, enega fantka in eno deklico. Šegavi ljudje sicer pravijo, da je tako zaradi tega, ker so na vidiku otroške doklade tudi staršem samostojnih poklicev, kar pa seveda ne bo držalo. Očetu Brezniku in njegovi ženi čestitamo!

Pa tudi nesreča ne počiva. Minulo soboto se je cestni delavec Karl Obertavč iz Blata pelial s kolesom iz Velikovca proti domu. V bližini Metlove ga je zadel osebni avto, da je strmoglavil na cesto. Pri tej prometni nesreči mu je lahko pretreslo možgane, pretrgalo solzni mešiček ter oddrgnilo kožo. Po prvi zdravniški pomoči, ki mu jo je nudil zdravnik dr. Lassnig iz Pliberka, so ga z rešilnim avtom prepeljali v bolnišnico v Celovec.

Sinča ves

Roza Germadnik, 20-letna pomočnica v gospodinjstvu, doma iz Jezernice pri Sinči vesi, se je nedavno pri prometni nezgodi močno ponesrečila. S svojim »Mopedom« se je peljala čez železniški prelaz ob škocijanski cesti in krenila na glavno cesto. Med tem je prezrla motociklista, ki je privozil v istem trenutku. Obe vozili sta trčili in oba, Germadnikova in motociklist, sta padla na vozno pot, kjer sta obležala nezavestna s težkimi pretresi možganov.

Po naši zemlji

Maloški prosvetaši v Ločah

Marljivi igralci Slovenskega prosvetnega društva Malošče so uprizorili minulo nedeljo zvečer pri Pušniku v Ločah veseloigro »Pričarani ženin«. Številne obiskovalce, ki so prihiteli na prireditev, so popolnoma zadovoljili, vse se je ob veselokomičnih scenah v igri prisrčno zabavalo. Za igralce pa je pomenila številna udeležba in izraženo zadovoljstvo najlepšo nagrado za njihovo hvalevredno požrtvovalnost.

Igra obravnava kos življenja na vasi z mnogimi zabavnimi pripetljaji. Med drugim prikazuje nesmisel zastarelih vraž in predsodkov ter žigosa pretirano trdovratnost staršev, ki so nekdaj odločali pri ženitvah ali možitvah svojih hčera in sinov.

Igra ni ravno lahka, toda igralci so skoraj brez izjeme pokazali presenetljive sposobnosti. Vsi so igrali dobro, vendar moremo omeniti le nekatere, ki so prav posebno navdušili. Odlično igralsko sposobnost sta pokazala Lojze Gallob v vlogi čevljarja in Dora Oblak v vlogi njegove žene. Kljub mladosti sta se oba prvovrstno izkazala. Posrečeno je igral Franc Fritz v vlogi poštarja ter je zagonetne naloge kot ženitni posredovalec izborno podal. Tudi Danilo Gallob se je zelo pristno, naravno in neprisiljeno vživel v vlogo Amerikanca ter je njegov prvi nastop na odru pokazal, da poseduje izboren igralski talent. Obeta, da se bo z marljivostjo povzpel do odličnega igralca. Prav tako je bil posrečeno zadet tip vloge »doktorja«. V splošnem lahko trdimo, da so bili igralci vsak na svojem mestu in so se dobro izkazali, kar priča o njihovi predanosti in veselju za igralsko udejstvovanje.

Ni čuda, da je občinstvo začetek, razvoj in razpletanje dejanj navdušeno spremljalo in s spontanim pritrjevanjem ter aplavzom izražalo svoje zadovolistvo. Po dobro uspeli igri so se igralci zadovoljni in v zavesti, da so nudili udeležencem večer prijetnega razvedrila, še dalje časa zadržali med domačini v gostilni, kjer se je na mah razvila prijetna ter sproščena domača zabava in družabnost.

Maloškim igralcem čestitamo in upamo, da bo Slovenska prosvetna zveza posredovala, da se jim bo uresničila želja, da bi lahko gostovali s kakšno igro še kje drugod na Koroškem ali pa tudi preko meje. Požrtvovalni maloški igralski ansambl bi to zaslužil.

Št. Jakob v Rožu

Naša Hranilnica in posojilnica je zadnjo nedeljo vabila svoje člane na redni letni občni zbor in se je v Narodnem domu zbralo prav lepo število zadružnikov, ki so z velikim zanimanjem spremljali izvajanja posameznih odbornikov ter soglasno potrdili delo odbora v zadnjem poslovnem letu. Iz poročila je bilo razvidno, da je naša kreditna zadruga v tem obdobju dosegla nadvse razveseljive uspehe, saj je njen enoletni promet presegel vsoto celega milijona šilingov. O uspešnem delovanju govorijo tudi vse podrobne številke, ki jih je v ilustracijo navedel tajnik.

Načelne misli o kreditnem zadružništvu je tolmačil predsednik naše Hranilnice in posojilnice, ki je v posrečeni primerjavi s kmetijskim posestvom nakazal, kako vsi člani družine skrbijo za napredek in dobrobit domačije, pri tem pa poudaril, da mora podobno biti tudi v zadrugi, kjer so vsi člani zadruge dejansko člani velike družine in morajo zato tudi skupno po načelu »Vsi za enega — eden za vse!« zastaviti svoje sile za uspevanje svoje družine-zadruge.

Kot zastopnik Zveze slovenskih zadrug se je občnega zbora udeležil njen poslevodeči podpredsednik dr. Mirt Zwitter, ki je ob tej priložnosti izrekel naši domači kreditni zadrugi vso pohvalo, hkrati pa poudaril potrebo po čim sodobnejši obliki poslovanja, ker le tako bo v bodoče tudi naše zadružništvo — tako kreditno kot blagovno — moglo uspešno slediti naglemu razvoju ter s tem svojim članom nuditi potrebno oporo in podporo.

Občni zbor naše Hranilnice in posojilnice je potekal v stvarnem razglabljanju in koristnem ugotavljanju zadružnih problemov, le za zaključek je navzoči dr. Vinko Zwitter smatral za potrebno, tudi ta forum zlorabiti za demagoško vnašanje stvari, ki nikakor ne spadajo na tako zborovanje. Po stvarni ugotovitvi pravnega položaja pa je moral uvideti, da danes tudi Šentjakobčani niso več tisti, ki bi mu slepo sledili na en sam njegov namig, marveč da tudi oni pravilno znajo ločiti resnico in pravico od zlonamernega zavijanja dejstev.

Borovlje

Prejeli smo poročilo o delovanju boroveljske krajevne skupine Delavske kolesarske in motoristične zveze, iz katerega priobčujemo nekaj zanimivih podatkov na izrecno željo te skupine, ki ji s tem radevolje ustrežemo.

Boroveljska skupina Delavske kolesarske in motoristične zveze (»ARBÖ«), ki je bila ustanovljena pred enim letom, je imela v začetku tega meseca svoj prvi občni zbor, na katerem je pregledala svoje uspehe in si začrtala smernice za nadaljnje delo. Občnega zbora sta se med drugimi gosti udeležila tudi prezident ARBÖ za Koroško, mestni svetnik Ausserwinkler in boroveljski podžupan, uradni svetnik Richter.

Iz delovnega poročila predsednika boroveljske skupine ARBÖ Schaschla je bilo razvidno, da je število članov že v prvem letu delovanja naraslo na preko 100, in sicer zajema boroveljska skupina krajevno razen Borovelj še Slovenji Plajberk, Sele, Šmarjeto, Št. Janž v R. in ostale okoliške kraje, po panogah pa prav tako avtomobiliste in motoriste kakor tudi kolesarje s pomožnimi motorčki.

Od izvedenih moto-športnih prireditev v preteklem letu je treba zlasti omeniti izlet v Graz z ogledom tovarne Puch in udeležbo na tamošnji prireditvi ter obisk pri Avto-moto-zvezi Slovenije ob binkoštnih lani. Udeležence obiska v Sloveniji je njihova vožnja vodila preko Podkorena in Jesenic v Ljubljano ter dalje v Postojno, kjer so si ogledali jamo, in naprej v Opatijo, Reko in spet nazaj. V svojem poročilu je g. Schaschl predvsem omenil prisrčni sprejem v Sloveniji ter poudaril iskreno prijateljstvo, ki so ga na tem potovanju boroveljski motoristi navezali s svojimi kolegi in z Avto-moto-zvezo Slovenije sploh.

Za letos načrtuje boroveljska skupina ARBÖ obisk elektrarn v Labudu, Žvabeku in Št. Andražu v Labotski dolini, o binkoštih spet izlet v Jugoslavijo, in sicer v Pulo v okviru tamošnjega motorelinga (to je vožnja z vseh strani proti enemu cilju), potem ponovno v Graz in končno še k oktoberskemu festivalu v München.

Kdor se zanima za organizirani motoristični šport in mu je do številnih ugodnosti, ki mu jih ARBÖ lahko nudi, ima možnost zglasiti se pri njegovih številnih krajevnih skupinah, kjer bo dobil vsa nadaljnja pojasnila. Interesenti iz boroveljske okolice naj se zglasijo pri »Konsumu« v Borovljah.

Kamen

Upokojenec zvezne železnice 69-letni Emmerich Kispert se je v ponedeljek nahajal po opravkih v Celovcu. Nekaj čez poldne je hotel pri kavarni Dorrer prekoračiti cesto. V tem trenutku pa je privozil motociklist in zadel v njega ter ga podrl na tla. Ponesrečenca so morali v nezavestnem stanju in s težkim pretresom možganov nemudoma prepeljati v bolnišnico.

Spomin in opomin

Jutri bo minulo deset let, odkar je na poti od Ogriza proti Borovljam žrtvoval svoje življenje za ideale človečanstva, za mir med narodi in lepše življenje mladi, komaj 24-letni Vili Olipic, sin znanih partizanskih staršev Magdalene in Urha Olipica.

Vili je sledil klicu svoje vesti in vstopil v narodnoosvobodilno borbo. Dne 21. aprila 1945 je v boroveljskih Rutah pri Ogrizu padel ranjen v policijsko zasedo, in so ga nacistični nasilniki ujeli. Dva dni so ga trpinčili in tretji dan na poti proti Borovljam ubili s strelom v tilnik. Mlada srčna kri je orosila izmučeno zemljo tik pred popolnim propadom nacizma in mlado nadebudno srce je tistega lepega pomladanskega dne prenehalo utripati. Kakor na vse številne dragocene žrtve, nas veže tudi na Vilija neminljiv in časten spomin.

Za vse tovariše je pomenila izguba Vilija veliko bol, prav posebno pa za očeta Urha in mater Magdaleno, ki jima je bil edini otrok in ki sta se tedaj oba prav tako borila v partizanskih vrstah.

Nacisti so truplo mladega junaka vrgli pod neko bukev ob poti, kjer so ga pustili. Nato mu je Nemčev oče v gozdu na Korenjakovem izkopal grob, kamor ga je položil. Po vojni pa so ga zvesti tovariši prekopali in prenesli na pokopališče v Podljubelj, kjer z ljubeznijo in hvaležnostjo negujejo njegovo gomilo.

Tudi ta obletnica spominja na krute čase nacističnega nasilja, pa tudi na našo slavno dobo in ljudi, ki so v nepremakljivi zavesti in veri za resnico in pravico žrtvovali svoje najdražje. Vedno pa se spominjamo naših žrtev posebej tudi v opomin živečim, da zastavijo vse sile proti povrnitvi podobnih časov.

Slovenska prosvetna zveza naznanja:

Slovensko prosvetno društvo Malošče bo gostovalo v nedeljo, dne 24. aprila t. l., ob 20. uri z igro

»PRIČARANI ŽENIN«

pri Prangarju v Zmotičah.

Igralci iz Malošč, ki so to igro že z uspehom igrali, bodo razvedrili tudi prebivalstvo v Zmotičah in okolici, zaradi tega povabljeni vsi od blizu in daleč.

ŽGANE PIJAČE? — PELIKAN!

Zaključna prireditev gospodinjsko-kuharskega tečaja v Sekiri

(Nadaljevanje s 3. strani)

čati tudi izobrazbi. Danes je že tako, da je polnovreden samo človek, ki se zna okoristiti s pridobitvami napredka, novega in uspešnejšega načina gospodarjenja in lahko stopi s krepkim korakom v življenje ter je tako usposobljen zmagovati v vsesplošnem tekmovanju za eksistenčni obstanek.

Minulo nedeljo so v Sekiri zaključili gospodinjsko-kuharski tečaj, ki ga je priredila Slovenska prosvetna zveza. Tečaj je trajal pet tednov ter mu je marljivo sledila vrsta deklet iz bližnjih in daljnih krajev. Z veliko spretnostjo je gospodinjsko-kuharsko znanje posredovala mlada, toda praktična voditeljica tečaja Francka Moharjeva. S svojim znanjem, prikupnim nastopom in lepim odnosom do tečajnic si je na mah osvojila naklonjenost in simpatije vseh gojenk. Zaradi tega uspeh zgoščenega in intenzivnega dela tudi ni izostal. Iz dneva v dan so tečajnice pridobivale nove izkušnje, novo znanje in spretnost iz tako obsežnega področja kuharske umetnosti in poleg pridnega ročnega dela tudi zvrhano mero drugega znanja, da bodo znale postaviti iz preprostih domačih sredstev na mizo okusno pripravljene jestvine za delavnik in praznik.

Takoj v prvih tednih so se tečajnicam odpirale skrivnosti kuharske spretnosti ter jih je pridobljeno znanje navdajalo s prijetnim občutkom, da bodo mogle svoje domače, starše in ostale družinske člane, razveseliti s kvalitetno pripravljenimi jedili, poleg tega pa imajo lepše izglede na srečno možitev, ker tudi moža zadovoljuje v družinskem življenju med drugim v nemali meri tudi dobra kuhinja. Voditeljica sama je bila s tečajnicami zadovoljna ter je s upravičenim ponosom pričakovala uspešnega zaključka tečaja.

In minulo nedeljo so voditeljica in tečajnice na zaključni razstavi gospodinjsko-kuharskih izdelkov pokazale uspeh pettedenskega vztrajnega in smotrnega dela. Razstava, ki so si jo ogledali številni gostje iz Sekire, Hodiš, Bilčovsa, Vetrinja, Kotmare vesi in drugih krajev, je po svoji pestrosti in kvaliteti vse presenetila. Razstava je bila bogata in ljudje so neprisiljeno izražali svoje občudovanje in pohvalo. Poleg tega, kar so tečajnice pokazale iz svoje prakse, pa so se učile v tečaju tudi pravilnega serviranja in potrebno živiloznanstvo ter pravilno metodo sestave jedilnega lista za zdravo in odgovarjajočo prehrano. Zaključna razstava je bila odlično spričevalo za tečajnice in voditeljico, zato pa je vladalo med vsemi tudi ves dan razstave, ki je trajala od 8. do 18. ure, najboljša volja in razpoloženje.

Po razstavi je bila v prostorih hotela prijetna prosta zabava, pri kateri je zadonela pesem in je spreten harmonikaš s svojim igranjem najrazličnejših komadov prispeval posrečene vložke.

Z bombami na stekle tigre

Na indonezijskem otoku Madura je pet čajnih plantaž, tri so last domačinov, dve pa sta holandski. Vseh pet pa je bilo lani oktobra zapuščenih, kajti v paničnem begu so se zatekli vsi poljski delavci, kuliji in lastniki plantaž v Surabajo na Javi. Otoka se je polastilo šest steklih tigrov, ki so s svojimi drznimi napadi pregnali tudi najbolj pogumne lovce.

Vse skupaj se je začelo, ko je poginil pes nizozemskega lastnika plantaže Huga Bradersa. Bradersu se je zdelo, da je postal njegov pes stekel, zato ga je zaprl v kletko. Telefoniral je v Samarang po živinozdravnika, da bi ta psa pregledal. Zdravnik je nameraval priti naslednjega dne.

Ponoči pa se je pes izmuznil iz kletke in pobegnil v pragozd. Več tednov ga ni bilo na spregled. Nekega dne pa so delavci naleteli v džungli na njegove ostanke. Raztrgal ga je tiger. Živinozdravnik je kasneje pismeno posvaril Bradersa, naj bo previden, kajti če je bil pes zares stekel, je prešla steklina na žival, ki ga je raztrgala, in se bo razširila zelo verjetno na njene vrstnike.

Otočani so postali kmalu pozorni na šest tigrov, ki so se pojavili prav blizu nasadov in so jih delavci odganjali le z največjo muko. Čez čas pa so se tigri vrnili in napadli delavce. Ranili so jih sedem. Kmalu nato pa so napadli plantažo 8 km daleč na drugi strani otoka. Sezonski delavci so se pripravili, da bi tigre uničili, vendar so ti napadali tako hitro, da sploh ni bilo priložnosti za strel, takoj po napadu pa so se zopet umaknili.

Zadnje dni oktobra lanskega leta se je moralo 1200 delavcev in 1900 kulijev odseliti z otoka. Oblasti so poslale na otok posebej izurjene lovce, vodil pa jih je lastnik plantaže Braders. Dva indijska lovca sta obljubljala, da bosta prišla tigrom že v nekaj dneh do živega, toda uspelo je jima tri tigre samo obstreliti, ostali pa so ju tako srdito napadli, da so ju s silnimi skoki potegnili iz lovske preže in ju razmrcvarili. Osem dni so preostali lovci čakali na priložnost, da bi pokopali dva mrtveca. Dan po pogrebu pa so tigri zopet napadli. Bradres in dva soseda so razpravljali o obnovitvi del, ko je planil na plantažo stekli tiger, skočil skozi veliko okno v paviljon, se ustrašil žvenketanja črepinj in pobegnil. Ponoči se je vrnil; naslednjega dne so našli Bradersa razmrcvarjenega v postelji.

Po dolgih razpravah v Surabaji so indonezijske oblasti posodile dva helikopterja, ki sta poiskala brloge tigrov in jih zasula z zažigalnimi bombami. Nekaj dni kasneje so se vrnili otočani na delo, ki pa še vedno ne gre tako od rok kot poprej, kajti ob vsakem šumu delavci na plantažah preplašeni plezajo na drevje, da bi si tako ohranili življenje.

Sanatorij na južnem tečaju

Antarktična celina povzroča sleherni znanstveni odpravi nova presenečenja. Nedavno je našla neka odprava na Antarktiki hladilnik, ki je bil tam vsaj že 20 let. Na nobenem njegovem kovinskem delu ni bilo sledu za rjo, kruh, jajca, meso in druga živila v njem pa so bila tako sveža, kot da bi jih kdo vložil šele včeraj. Na celini okrog južnega tečaja — celina meri 14 milijonov kvadratnih kilometrov — ne uspeva nobena rastlina, saj pokriva zemljo povprečno 1300 metrov debela plast ledu. Znanstveni svet se zadnje čase čedalje bolj ukvarja z mislijo, da bi zgradili v deželi okrog južnega tečaja zdravilišče za jetične bolnike, ker ni tam skoraj nobenih bacilov.

Železnica v Arabiji

Pred petimi leti je dobila Saudska Arabija prvo železnico, in sicer okoli 700 km dolgo progo od Damama ob Perzijskem zalivu pa do Raida. Opremljena je z najmodernejšimi napravami, Arabci, ki jo upravljajo, pa so prišli na postaje in lokomotive takorekoč naravnost s kameljih hrbtov. Strojevodja dotlej še ni videl niti Dieselovega motorja. Videl pa tudi vlaka ni. Kako je treba upravljati lokomotivo, pa so mu pokazali ameriški inženirji.

Prvo železnico je zgradila arabsko-ameriška družba na željo kralja Ibn Sauda. Z gradnjo so začeli leta 1947 in jo štiri leta kasneje končali, stala pa je okroglo 50 milijonov dolarjev. Vodilni inženir je bil Američan James Gilde, ki je zgradil znano progo Union Pacifik.

Proga teče čez puščavski pesek, kjer je huda vročina. Ker brzojavnih drogov zaradi peščenih tal ni bilo mogoče postaviti, so namestili na vsaki postaji radijski oddajnik, s katerim nadzorujejo in upravljajo promet. Vse te radijske oddajne in sprejemne postaje so stale milijon dolarjev. Mešana komisija prireja posebne tečaje, ki jih obiskujejo bodoči železniški uslužbenci. Postajni načelniki morajo z uspehom dokončati šestmesečni tečaj.

Precej težav so imeli, preden so Beduinom dopovedali, da se po železnici ne morejo voziti zastonj. Dogajalo se je, da so potniki prihajali k postajnemu načelniku z listki, ki je nanje kateri že koli pismen človek napisal, da je prinašalcu treba izdati brezplačno vozni listek, mnogi pa so skušali pri kupovanju voznih listkov mešetariti. Blagajnik je na primer za vozni listek zahteval 29 rialov, Beduin pa jih je ponudil petnajst. Pogajala sta se, dokler ni potnik plačal na voznem listku označene vsote.

Spočetka se potniki sploh niso ozirali na vozni red, zato se je dogajalo marsikaj. Ta ali oni potnik ni čakal, da bi se vlak ustavil na postaji, marveč je zmetal kose prtljage drugega za drugim skozi okno, nazadnje pa še sam skočil iz drvečega vlaka. Neki nočni vlak pa je celo povozil Beduine, ki so zaspali na železniških tirih.

Vlak potrebuje za pot med Damamom in Raidom nekaj nad sedem ur, poprej pa so potovali cele tri tedne. Arabija je mnogo pridobila s to železnico. Že cene živilom so se zaradi hitrega prevoza znižale za celih 50 %. V načrtu pa je gradnja proge nad tisoč kilometrov, ki bo vezala Meko z Jido.

Posebne znamke ob 27. aprilu

Avstrijska poštna in telegrafska direkcija bo izdala serijo posebnih poštnih znamk v petih vrednotah »10 let zopetne vzpostavitve in neodvisnosti republike Avstrije«. Naklada bo znašala dva milijona stavkov s prodajno ceno 7.07 šilingov za stavek.

Nova sredstva proti škodljivim žuželkam na rastlinah

Zelo uspešno sredstvo proti škodljivcem na rastlinah so tako imenovani »sistemični insekticidi«. V čem je moč teh sistemičnih insekticidov? »Sistemično« zaščitno sredstvo mu pravijo zato, ker ta snov prodre v sistem, to je v notranjost rastline, v rastlinskem soku pa se enakomerno razdeli. Rastlinam sistematični insekticidi prav nič ne škodujejo. Ker prodre ta snov v notranjost rastline, je niti dež ne more izprati, niti veter odpihati. Edini, ki omaje delovanje te snovi, je čas. Po nekaj tednih je treba znova škropiti rastline, če jih hočemo tudi v naprej obvarovati žuželk ter rastlinskih bolezni.

Velika prednost sistemičnih insekticidov je prav ta, da se strup v rastlini enakomerno porazdeli in ob najmanjšem delčku, ki ga zaužije uš ali druga žuželka, se ta zastrupi. Vsa druga zaščitna sredstva proti boleznim na rastlinah in rastlinskim boleznim ostanejo na površju rastline in poleg tega so v nevarnosti še vedno vsi tisti deli rastline, ki niso bili oškropljeni. Razen tega pa taka škropila lahko izpere dež ali pa raznese veter. Vsa dosedaj uporabljena škropila pa so tudi škodljiva čebelam, medtem ko novo sistemično zaščitno sredstvo čebelam in drugim koristnim organizmom sploh ne škoduje, čim prodre v notranjost rastline. Poleg vsega pa je to novo sredstvo zelo poceni, to se pravi, da ni prav nič dražje od vseh uporabljenih zaščitnih sredstev proti škodljivim žuželkam.

Dosedanji poizkusi v Nemčiji, Angliji, Kanadi in Ameriki so uspeli. Prvi preparati teh zaščitnih sredstev so prodrli tudi že na tržišče drugih držav, tako da je kmalu računati s splošno uporabo teh uspešnih sredstev. Prednost tega sredstva je še ta, da je učinkovito tudi v zelo majhnih količinah. Na hektar nasada limon in pomaranč na primer so uporabili samo 1,5 kg tega sredstva. Po treh mesecih so zaman iskali uši na listih limonovcev, kjer jih je bilo prej vse polno. Na hektar nasada bombaža so poškropili samo 150 do 300 gramov in dva meseca po škropljenju niso našli niti ene škodljive žuželke več.

V korist Rdečega križa...

...so priredile žene diplomatov na Dunaju mednarodni bazar, ki ga je obiskal tudi zvezni prezident dr. Körner. Izkupiček za nezacarinjene predmete so prirediteljice namenile za nabavo novih rešilnih avtomobilov za avstrijski Rdeči križ (AND).

Ivan Potrč: 9

NA KMETIH

Počakal sem, da se bo kdo oglasil, kaj rekel, ali nič takega se ni zgodilo. Samo v hiški je še huje pohlipnilo, nato pa nehalo.

»Kje bo ajda? Kje repa?« sem nadaljeval sam.

»Zefa!« je zaklical Toplek.

Prišla je, se ustavila pred vrati iz hiške in počasi, ko da ne bi bilo nič in ko da bi se posvetovala z možem, pogospodarila:

»Ajdo bi vsejali na zgornjih ogonih. Tam se ni bati mraza. Repa naj bi bila v grabi. Repa ne bo zmrznila«. Počakala je, a ker ni gospodar nič rekel, kar je bilo toliko, ko da je zadovoljen, me je poprosila: »Južek, bi lahko zjutraj prišel? Saj boš prišel... Južek, nalij si še! Kaj bi brez tebe!«

Pokimal sem in se ozrl. Stala je tam, pred hiško in ob peči, z ruto, potegnjeno na oči, v do kraja zapeti bluzi, s prsimi ko zatlačenimi za predpasnikom, in ko da bi bila vsa sprevezana; tudi betve beline nisi več videl okoli okroglega, prej tako belega nizkega vratu. Stala je tam, skratka, ko da bi ji kdo natovaril zvrhan koš opravkov, pa jo zdaj skrbi, kako ga bo odnesla na gornji sêp[1]) — in ali ji bo kdo pomagal.

Nisem hotel več piti, ni se mi dalo. Vstal sem in šel. Spočita kobila — kje neki! Zdelana, zvožena živina! Kako le se mi je tisto poprej zazdelo?

Vendar, nekaj se mi je vračalo v spomin, me ni več zapustilo. To so bili njeni beli in nezapeti rokavci, te prsi, ki so se dvigale pod njimi; bilo je razžarjeno obličje, težki in spletajoča se lasje, skratka, bila je cela spočita postava na stolu. V spomin so se vračale tudi tiste bele oči, ki so se zazirale s postelje z dolgimi, očitajočimi, a onemoglimi pogledi.

Dà, to sem videl nekoč po mlatvi; malo pred otavo, pred otavno košnjo, pa sem našel, bilo je zarana, vse tri okoli nakopanega voza na dvorišču. Toplečko in obe hčeri. Speljavale so voz, do vrha natreskan z gnojem, a junci so se zaman napenjali, zadnja kolesa so lezla globlje in globlje v razmehčano ilovko pred jamo. Tunika je sekala po juncih, Hana in Zefa sta stali vsaka na svoji strani voza, držali za prednji ročici, priganjali vprego in pomagali s potiskanjem, ali sta vsaj hoteli pomagati; kajti pri najmanjšem premiku so se zadnja kolesa znova bolj in bolj udirala.

»Jezus-jezus,« je zajadikovala Zefa, ko me je zagledala, in se obupana zastrmela v voz ko v kup nesreče.

»Kravi bi vpregli!« je trmoglavila Tunika. »Rekla sem že.«

»Pojdi ti s svojimi kravami, da bo še katera stelila! Še te jeze in nesreče je treba!« ji je ugovarjala Hana. »Potegnila bom gnoj z voza, pa bo. Kje je kramp?«

Obrnila se je in odšla nekam proti kolarnici, očitno po kramp.

»Stolíco prinesi! Stolíco in žrd!« sem bolj rekel ko zaklical za njo, z očmi na zadnjih kolesih, in povprašal: »Ste vtečale?«

»Vtečale, vtečale...« je pojadikovala Toplečka. »Taka je, če ni moškega pri —« Prestala je in se popravila, ko da bi se ji poprej zareklo: »Če je pri hiši, pa nič ne more, ne more nič pomagati... Oh-jezus!« Prinesel sem stolíco, potegnil žrd z lojtrskega voza in napravil vago pod zadnjo premo. Zatem sem slekel suknjič in podvihal rokave. Ženske so stale, Hana skrampom, in me gledale.

»Tunika,« sem poklical furmanco, »zdaj pa s pametjo! Postavi se za živino, poženi ju in malo biča jima lahko pokažeš!«

Prijel sem za konec žrdi, se obesil nanjo in jo začel potiskati proti tlom.

»Poženi! Dji!«

»Dji, Jirs! Dji, Šek!«

»Kaj pa vedve?« je povprašala Hana in stekla k ročici.

»Oha, oha!« je zavpila Hana za sestro, skočila po kramp in odhitela za vozom — na njive, kamor sta vozili gnoj za praho.

Edina, ki ni nič pomagala — stala je, ko da bi jo vkopal, in samo gledala — je bila Toplečka. Oni dve z vozom sta bili že v grabi, ona pa je še vedno stala in zijala vame, ko da bi me šele zdaj zagledala.

Vrgel sem žrd na rame, jo pogledal in se nasmehnil.

»Glej ga, glej, Južeka!« se je začudila in me gledala. »A, od kod se je vzelo to? Od kod se le jemlješ?«

In iznenada, kar ni bila njena navada, se je naglas zasmejala. Odšla je v hišo in se koj vrnila s kruhom in z žganico. Postavila je vse to na obrnjen polovnjak in začela po stari navadi jadikovati.

»Zato pa, kaj je zdrav moški pri hiši! Pri nas pa je tako, da ni za nikamor. Vse smo sirote...«

Nagnil sem žganico in se nehote ozrl za njo. Stala je s hrbtom proti meni, z rokami na prsih in zrla skozi drevje in še nekam dalje proti njivam.

Doslej sem večkrat lovil z očmi njene, čutil pri tem, kako mi sili kri v glavo, ali nikdar, ne pri delu ne za mizo ali pri južini, ni obstala z očmi na meni. Ko da me ne bi videla, ko da me ne bi nikoli zagledala in ko da se ne bi nikoli vsa presenečena začudila: »Od kod se je vzelo to, od kod se le jemlje? Kakšen bikič!«

[1]) sêp — nasipana griva nad gorico.

Kuharski recepti

Žlinkrofi v goveji juhi

Testo: 25 dkg moke, 1 jajce, 1 dkg masla, sol, voda.

Nadev: 2 dkg masti, 2 dkg čebule, 30 dkg pečenega ali kuhanega mesa (ostankov), 1 jajce, sol, poper, žlica moke, tri žlice smetane, 1 beljak.

Pripravimo testo za rezance, ga zvaljamo v tanke krpe, ki jih zrežemo na 10 cm dolge proge. Na eno polovico vsake proge naložimo po dolgem v vrsto kupčke. Tam, kjer je testo namazano z beljakom, ga stisnemo, nato ga s petelinčkom zrežemo na pravokotnike. Vsak pravokotnik stisnemo sredi kupčka s prstom, da se napravi vdolbina. Žlinkrofe kuhamo 15 minut v slanem kropu in jih potem predenemo v precejeno juho.

Nadev pa pripravimo tako, da sesekljanim mesnim ostankom primešamo prepraženo sesekljano čebulo, jajce, sol, poper, zelen peteršilj, moko in smetano ter vse skupaj dobro premešamo.

Segedinski golaž

1½ kg svinine (pleče ali flam), 8 dkg masti, 20 dkg čebule, paprika, žlica paradižnikove mezge, sol, kumina, ¾ kg kislega zelja, ⅛ l kisle smetane.

Svinino zrežemo na večje kose. Posebej pa opražimo na masti dobro sesekljano čebulo, da zarumeni, nato pridenemo papriko, žlico paradinžikove mezge, meso, sol, kumino ter vse dušimo še dalje, da se meso precej zmehča. Šele potem pridenemo kislo zelje, ki ga lahko že prej skuhamo. Dušimo še dalje, da je meso popolnoma mehko. Pred serviranjem pridenemo kislo smetano in, če je treba, še malo paprike, ki jo posebej opražimo na žlici masti in zalijemo, da se lepo razpusti in da dobi lepšo barvo.

Orehova rulada

6 rumenjakov, 10 dkg sladkorja, 5 dkg orehov, 6 beljakov, 5 dkg moke, mast in papir za pekač, 10 dkg marmelade, 3 dl smetane, 3 dkg sladkorja, sladkor za potresanje.

Rumenjake in sladkor umešamo, da vse skupaj naraste, nato pridenemo zmlete orehe, presejano moko in trd sneg iz beljakov. To maso razprostremo za prst na debelo po pomaščenem papirju, ki ga pogrnemo na dno pekača, ter jo pečemo v vroči pečici 5 do 10 minut. Od še vroče rulade odločimo papir, ohlajeno pa namažemo najprej z marmelado, po vrhu pa še s stepeno sladko smetano; nato jo zvijemo, denemo na hladno in pred uporabo zrežemo na rezine.

Opomba: Ako rulade ne serviramo takoj, je ne razrežemo, temveč jo celo zavijemo v papir in denemo na mrzlo.

Rulado zboljšamo, ako potresemo po sladki smetani še zrezane vrtne jagode ali tudi osnažene gozdne, ali na kocke zrezane češnje.

Turška kava

5 skodelic vode, 5 kavnih žličk zelo drobno zmlete prave kave in 5 žličk sladkorja v prahu.

Mrzlo vodo pristavimo v bakreni ponvici ali drugi ponvi. Ko zavre, odlijemo kropa za eno skodelico. Nato stresemo v ponvico kavo; ko kava trikrat vzkipi (pri tem je treba paziti, da nam ne prekipi, zato jo moramo, brž ko vzkipi, odmakniti od ognja ali pa jo premešati), jo odstavimo, ji prilijemo prej odliti krop in jo takoj nalijemo v skodelice ter osladimo. Če kuhamo kavo v večji ponvi, jo lahko že v njej, takoj ko jo kuhamo, sladimo in že sladko nalijemo v skodelice. Turška kava je najboljša, ako jo vsakokrat sproti spražimo in zmeljemo z mlinčkom za turško kavo. Če hočemo imeti posebno močno kavo, vzamemo lahko še več kave in sicer na eno skodelico tudi 2 kavni žlički.

Limonin ali pomarančni sladkor

Pripravimo ga lahko na dva načina. Sladkorne kocke obribamo ob pomarančo ali ob limono ali pa limone oziroma pomaranče prav na tanko obribamo, tako da odstranimo od njih samo rumeni del kožice. Bela koža greni. Naribane olupke denemo v steklen kozarček, ki se dobro zapira, ali pa ga moramo zavezati s celofanskim papirjem. Olupke zmešamo, preden jih spravimo, s sladkorno sipo ali pa denemo v kozarec najprej plast sladkorja, nato plast olupkov itd. Na vrhu naj bo sladkor. Olupke od pomaranč spravimo ločeno od olupkov limon.

Tako pripravljen sladkor uporabljamo za sladice, čaje, in razne druge pijače. Hranimo ga lahko prav dolgo. Da se ne zdiši, moramo kozarček po vsaki uporabi dobro zapreti.

Kako z majhnim trudom očistiš štedilnik

Namoči krpo v nekoliko kisa in z njo zdrgni vroč štedilnik. Videla boš, da bo umazanija kaj kmalu izginila s plošče, ki bo dobila lep sijaj. Biti pa moraš pri tem delu previdna, da se s paro, ki se tvori na vročem štedilniku, ne opečeš.

Za pomlad

Letos pomladi bomo nosile tudi dvodelne obleke. Tako zelo so se uveljavile, da ostanejo še letos v modi.

Tukaj prinašamo dva modela, da se jih poslužite. Prvi je iz progastega blaga, ozko ukrojen in z dolgimi ozkimi rokavi. Za okras služijo gumbi primerne barve. Druga obleka je iz karirastega blaga; krilo je ravno tako ozko ukrojeno, dočim je jopica bolj ohlapna.

ZDRAVSTVENI KOTIČEK

Varujte otroke pred rahitisom

Kdo ni videl rahitičnih otrok s krivimi nožicami, veliko glavo, napihnjenim životom! Težko obolenje na rahitisu lahko zapusti sledove za vse življenje: ukrivljene noge, nepravilno zgrajen prsni koš. Težke primere rahitisa ne srečujemo več tako pogosto, kakor svoječasno. Bolj so razširjeni lažji primeri, pa vendar ta bolezen zelo škoduje zdravju otrok.

In vendar ni težko zdraviti rahitisa, še laže pa ga je preprečiti.

Vsaka mati mora vedeti, kakšna je ta bolezen, kakšni so njeni prvi znaki in kako jo preprečiš.

Rahitis je zlasti razširjen v mestih, posebno tam, kjer je malo sonca. Sončna svetloba ne obstoji namreč samo iz vidnih žarkov, ampak tudi iz nevidnih. Del teh nevidnih žarkov imenujemo ultravioletne žarke. Pod vplivom teh žarkov nastaja v koži človeka za njegovo zdravje prepotreben vitamin „D". Pomanjkanje tega vitamina v organizmu otroka povzroča rahitis.

Iz tega jasno sledi, zakaj je nevarnost obolenja na rahitisu večja za otroke, ki živijo v velikih mestih. Prašni, zadimljeni, onesnaženi mestni zrak slabo propušča ultravioletne žarke in otroci, ki uživajo manj dobrega zraka, prej obolijo na rahitisu. Prvi in osnovni vzrok takega obolenja je potemtakem pomanjkanje sonca ali natančneje ultravioletnih sončnih žarkov.

Že iz tega je jasno, kaj mora napraviti vsaka mati, da bi ji otrok ne obolel. Z otrokom mora večkrat na sprehod, na čisti zrak. Ob lepem vremenu poleti so za otroka koristne zračne kopeli, to je, da otroka sleče in ga po več minut golega sonči. Dojenčkom napravimo sončno kopel v tako imenovani „sončni senci", to se pravi, na sončnem kraju zasenčimo mesto, kamor položimo otroka. Da bi otrok vedno dihal svež zrak, je treba pogosto zračiti stanovanje.

Veliko vlogo pri preprečevanju rahitisa ima pravilna prehrana. Za dojenčke je materino mleko nenadomestljiva hrana. Razen tega je potrebno — po posvetu z zdravnikom — pravočasno pričeti z drugo hrano, da dobi otrok dovolj vitaminov.

Jako važno za preprečevanje rahitisa je splošno zdravje otroka. Slabotni otroci obolevajo pogosteje in teže. Treba je torej paziti na otrokovo zdravje in ga pravočasno zdraviti, če je kakor koli obolel.

Mati mora poznati prve znake rahitisa, da ga takoj opazi že prav v začetku. Čim prej namreč začnemo z zdravljenjem, tem laže ga odpravljamo in uspešno končamo.

Prvi znaki rahitisa se najpogosteje pojavijo pri dojenčkih. Otrok postane muhast, razdražljiv, plašljiv, slabo spi, pogosto joka. Otrok na blazinici obrača glavo, zaradi česar dobi na tilniku plešico. Glavica se mu rahlo poti, posebno med spanjem in ko jé.

Pri nadaljnjem razvoju bolezni se pojavljajo spremembe v kosteh: te postanejo mehke. To pa zato, ker je v kosteh rahitika manj apnenčevih soli, kakor v kosteh zdravega otroka. Vzbokline na čelu in na temenu se večajo in izstopajo. Bolan otrok dobi veliko čelo, zaradi česar se zdi obraz majhen.

Pri otrocih, ki so dolgo bolehali na rahitisu, dobi prsni koš pohabljeno obliko, tako imenovana „kurja prsa". Pri rahitisu pa ne trpijo samo kosti. Mišice in druga tkiva oslabe. Trebušne mišice se podajo pritiskanju plinov v črevesju, trebuh se poveča, se povesi.

Zaradi slabosti kosti rahitični otroci kasneje sedijo in shodijo. Medtem ko normalen otrok s sedmimi ali osmimi meseci že samostojno sedi, v devetem ali desetem mesecu pa se že postavi, ob letu shodi, začnejo rahitični sedeti šele ob letu, se postavijo ob poldrugem letu, shodijo pa šele z dvema letoma. Zobje prodro kasneje, prvi zobčki se včasih pojavijo šele ob letu.

Vsi ti znaki pa se kažejo le pri težkih primerih rahitisa. Navadno marsikaterega od teh znakov sploh ni ali pa je tako slaboten, da ga niti ne opazimo. Vedno pa so rahitični otroci slabotnejši od normalnih. Pogosteje obolevajo na gripi, spuščajih, srbečici in drugih boleznih. Vsaka bolezen se pri njih navadno zavleče za daljšo dobo.

Zaradi poznih zob in slabosti trebušnega mišičevja otrok slabo prebavlja. Je pogosto zaprt, zapeke se vrstijo z driskami.

Tako vidimo, da je rahitis resna in nevarna bolezen, vendar pa pri pravilni negi in pri pravilnem zdravljenju popolnoma preide.

(Dalje prihodnjič)

Otavo — pomagal sem kositi in sušiti — smo sušili ves teden do same nedelje; motilo je vreme. V soboto se je malo popravilo, v nedeljo je bilo že od jutra sonce. Do srede večerke se je krma posušila, da se je brobila in da smo začeli nalagati vozove kmalu po obedu; do večerke sta bila oba voza doma in pod hramom.

Dolgo smo južinali; posušili smo in čakalo nas je samo še spravljanje na hram, pod streho. Ženske so prinesle meso, ki je ostalo od poldneva, Toplečka je prinesla pijačo; svinina je bila žarka in se je dalo piti. Bili smo razžarjeni od vročine, ko da bi se nam lica vžgala, tudi Toplečka je bila takšna; kajti spominjam se, kako je prinesla sem od hiše v kolarnico, kjer smo južinali v hladu, ročko pijače, se s tistimi svojimi vžganimi lici bolj posmehnila kot nasmehnila in norčavo povedala:

»V hiši so me že povprašali, kakšna da sem!«

Če ne bi pila, preveč pila, tega ne bi nikdar povedala; to sem vedel.

Spravil sem se na voz, ženske na hram, in začel metati krmo. Zabadal sem vile v otavo, kolikor se je najdalje dalo, da so ženske na hramu zajavkale. Sprva sem čutil težke noge, preveč pijače sem spil, a delo in vročina — kmalu je vse teklo od mene — sta pijačo hitro razkadila. Prvi voz je bil prazen, kot bi se obrnil; skočil sem s praznih lojter, jih potisnil proč in porinil drugi voz pod hram, sam, ne da bi mi kdo pomagal. Naravnal sem oje in se oprl ob zadnje kolo, da so kosti kar zapokale. Prijel sem se za žrd in znova sem bil na vozu, znova sem metal na hram.

»Ali nori?« je vprašala Hana jezno.

»Jaz že ne bom več na hramu, če bo tako,« je povedala Tunika, jezno in užaljeno hkrati. »Naj maličko počaka, ali pa naj pride na hram in si krmo sam potlači«.

Toplečka, ki je bila pri kraju in sprejemala krmo, se je naglas smejala; vse do vratu je bila razžarjena.

»Okópljita se malo, okópljita!« se je norčevala iz deklet. »Vama v toplice ne bo treba.«

Ali — Hana je začela kleti, mlajša, Tunika, pa cmihati.

»Se je vreme skujalo,« sem vprašal, poslonil vile narobe k zidu in se pognal preko njih na hram.

Toplečka se je umaknila, potegnila se je za trame, da sem lahko prišel mimo.

»Zdaj pa le glejta,« ju je posvarila, »da ne bo vaju zatlačil!«

Zijala je za mano, kako sem zagazil po krmi, in se začela znova na drobno smejati.

Ni mi bilo toliko do tega, da bi katero zatlačil, kolikor je šlo za staro fantovsko pravico, da smeš pri takem tlačenju na hramu ženske, to je dekleta, natlačiti. Prav lahko pa se fantu pri tem narobe zgodi, da ga ženske primejo, če so ročne in močne dovolj, in njega samega natlačijo s krmo, za srajco in za hlačnice.

Dekleti sta me zagledali in se pomaknili vsaka na svojo stran, kolikor sta se le mogli od mene proč.

»Toplečka, vile!« sem zaklical.

Vrgla mi je vile in začel sem razmetavati krmo, enkrat tej in drugič oni. Prijemali sta krmo in jo tlačili za streho, ali niti eni niti drugi ni bilo po volji; Hana je preklinjala, Tunika se je posmihavala in se kujala.

Nekaj pijača, nekaj pa tudi Topličkino režanje, kajti vse je pred materjo godilo, je storilo, da sem povprašal: »Tàk, vama ne gódijo toplice?« — in se pognal naprej za Hano, zatem za mlajšo.

Hana se je namikavala z mano in se iztrgala, Tunika pa je koj skraja pobegnila proti sklednju. Znova sem se vrgel proti Hani. Tudi ta je nameravala zbežati, ali zadaj za hrbtom se je oglasila stara.

»Primi ga, kaj se ga bojiš!«

Znenada sta bili obe pri meni, hči in mati, a tudi na meni, na mojem hrbtu. Malo sem bil iz sebe in preden sem se dodobra zavedel, sem že čutil krmo za srajco; tlačili sta mi jo, ena od vratu, druga od spodaj. Zbral sem moči, kolikor sem jih imel, se potegnil po krmi, izpod njiju, in se pognal na hrbet. A to je bilo tudi vse, kar sem lahko storil. Krilil sem in začutil krmo na trebuhu, kako mi jo je stara tlačila, zatem sem začutil, da mi jo je začela tlačiti v hlače, od povsod, od koder je le mogla in koder se je le dalo.

Iznenada je Hana kriknila in zbežala: po vsej priliki je zagledala, kam mi tlači mati krmo.

»Uh!« sem zatulil in začel na vse pretege kriliti. Ali skoraj povsod, kjer sem se česa dotaknil, je bilo vroče in prepoteno, povsod so bile Topličkine noge. Znenada pa sem bil kakor brez moči. Obležal sem in čutil, kako mi neka roka tlači krmo skozi hlače, in se ves zadihan zastrmel v Toplečko.

Ali je videla moj pogled ali kaj, iznenada je tudi ta kriknila, se prestopila in zbežala proti odprtini.

Počasi sem sédel, vstal in si začel otresati krmo. Nato sem se bolj pobral, kot pa odšel s hrama.

Zdaj, pri drugem vozu, nisem čutil več teže v nogah, pač pa sem čutil, kako se mi noge tresejo kakor šibe, vseeno, ali sem metal ali nabadal na vile. Ženski, mlada in stara, sta se posmihali, zatem se je Toplečka zresnila; edina, ki me ni ne ogovorila in ne pogledala, je bila Tunika.

»Zmirom me pusti!« je rekla, ko sem jo ogovoril, se me otresla in odhitela po pocjah v hišo.

(Se nadaljuje)

Obvestila NAPREDNIH GOSPODARJEV
UREJUJE SEKRETARIAT SLOVENSKE KMEČKE ZVEZE

Preden bomo začeli krmiti zeleno ...

Čez teden ali dva bomo začeli marsikje pokladati goveji živini in prašičem zeleno krmo. Predvsem tam, kjer smo sejali v zgodnji jeseni ogrščico (raps) ali repico in smo tej primerno pognojili tudi z dušikom, bomo skoraj imeli prvi odkos zelene krme za živino. Pa tudi na dobro oskrbovanih in zagnojenih travnikih bomo čez teden ali dva živino že lahko pasli, ne da bi zaradi tega trpel pridelek sena. Kjer pa imamo pregonske pašnike ali drugo dobro pašo, pa se bo živini nudila tudi prilika za skorajšnjo prehrano z več ali manj sočno svežo travo in deteljo.

Z zelenim krmljenjem in pričetkom paše se bo pričel za živino vsakoletni vigredni veliki preobrat v prehrani in načinu prebave.

Dočim je morala živina vsled vse premalega pripravljanja silaže proizvajati za zimsko suho mrvo zelo mnogo prebavnih sokov, je za prebavo zelene, sočne, več ali manj vodene krme potrebna mogoče komaj četrtina dosedanjih prebavnih sokov. Če torej nenadoma od danes na jutri preidemo od samo suhe zimske krme na samo zeleno pomladansko krmo ali pašo, pride pri živini do neizbežne driske. Živalski organizem se čez noč ne more prilagoditi potrebi manjše proizvodnje prebavnih sokov. Vsaka dalje časa trajajoča driska pa povzroči zgubo na teži živali in na proizvodnji mleka.

Zato moramo preiti pri krmljenju le počasi od suhe na zeleno krmo na ta način, da pokladamo ali nudimo živini od dneva do dneva manj suhe krme, zato pa vedno več zelenih sočnih krmil ali paše.

Prva sočna zelena krma in paša je navadno tudi sorazmerno preveč bogata z beljakovinami in prerevna s škrobnimi enotami in polnilno snovjo, z balastom. Če se žival preobje ali tudi samo do sitosti nažre take sočne beljakovinske krme, se lahko zgodi, da v skrajnih primerih nenadoma nevarno zboli za takoimenovano »travno kugo«. Ta bolezen nastopa tem pogosteje, čim naglejši je bil prehod od suhe na zeleno klajo.

Poleg 50 kilogramov trave bomo za proizvodnjo 10 litrov mleka dali kravi na krimer še 4 kilograme plev ali slame. Ali pa bomo za proizvodnjo 15 litrov mleka dali kravi poleg 60 kilogramov trave še en kilogram suhih rezancev sladkorne pese in dva kilograma plev ali slame.

70 kg mlade zelene lucerne dá na primer kravi beljakovin za 36 litrov mleka, škrobnih enot pa samo za 13 litrov. Tako pokladanje izključno mlade sveže zelene lucerne je povsem negospodarsko in tudi škodljivo. Zato priredimo dnevni krmni obrok z lucerno na primer takole: 25 kg lucerne, 25 kg zelene rži ali kakega drugega zelenega žita, 4 kg suhega sena in 2 kg koruznega zdroba. Ta krmni obrok nam da tako po beljakovinah kakor tudi po škrobnih enotah dnevno okrog 20 litrov mleka. Seveda mora biti kravi ta visoka molznost prirojena.

Tudi poleg vsake bohotnejše paše nudimo živini starejšega sena ali jare slame ali koruzne silaže ali suhih rezancev sladkorne pese.

Po vsaki prvi paši ali zeleni krmi v hlevu očividno naraste proizvodnja mleka. Predvsem v primeru, če je bilo ob koncu hlevskega krmljenja že bolj pičlo krme na razpolago. Marsikatera krava, ki je na primer telila v jeseni, postane ob zeleni krmi tako zelo molzna, kakor da bi bila »na svežem mleku«. Tudi količina masti oziroma tolšče v mleku se prve tri do pet dni po uvedbi pomladanske paše ali zelenega krmljenja dvigne. Toda kmalu začne tolščobnost mleka močno padati in doseže po dveh do treh tednih znatno nižji odstotek kot v zimskem času. Predvsem, če se vreme poslabša in postane zopet hladnejše in neprijaznejše.

Glavni razlog navedenega nazadovanja tolšče v mleku je izredno visoka količina beljakovin v mladi pašni ali drugi travi ali zeleni krmi, ki pa vsebuje sorazmerno premalo škrobnih enot.

Zato je treba zaradi tolščobnosti mleka vedno izpopolniti mlado svežo zeleno krmo ali pašo s prej navedenimi suhimi krmili ali koruzno silažo ali peso.

K **uspešni predpripravi** živine na zeleno krmljenje spada tudi skrb za primerno založitev živali z rudninskimi snovmi.

Že par tednov pred prvim zelenim krmljenjem je treba dati vsej odrasli živini (če tega nismo delali itak že tudi doslej!) na glavo in dan po 50 do 60 gramov krmne krede in 30 do 40 gramov živinske soli. Teletom in ovcam damo samo polovico ali tretjino te količine.

Le tako se bomo izognili morebitnim škodljivim posledicam prenaglega prehoda od suhe na zeleno krmo in nam bo mlada zelena krma in paša, ki je za živalski trup in zdravje najnaravnejša osnovna in krepka krma, tudi v našo popolno gospodarsko korist.

Ne pozabimo pa pred izpustom živine na pašo prirezati živalim še parklje in uničiti mehanično ali z raznimi pripravki tudi podkožne ogrce na hrbtih živali! Predsem ureditev parkljev je čestokrat odločilna za molznost krav v prvih tednih paše ter za veselje in sposobnost plemenjakov za plemenitev. *Fr. Vernik*

Prehrana telet v prvih dneh

Mnogo telet uničimo zaradi nepoučenosti v prvih dneh po telitvi. Eden glavnih vzrokov poginov je, da mnogi rejci molzejo krave in delajo sir, namesto da bi pripuščali teleta; mislijo namreč, da je prvo mleko za tele škodljivo. Res pa je nasprotno; prvo mleko je za tele najpomembnejše, ker vsebuje mnogo dragocenih hranil in ker teletu izčisti črevesno smolo. Dr. Marjan Pavšič opisuje v svoji knjigi »Vzreja mladih živali« (str. 41), da je prva hrana teletu mlezivo, ki vsebuje mnogo beljakovin, rudnin in karotina. Razen tega vsebuje mlezivo še druge snovi, ki varujejo tele pred bolezenskimi klicami. Količina teh obrambnih snovi v mleku pa se hitro zmanjšuje. — Dajajmo torej teletu, brž ko se krava izčisti, tričetrt litra mleziva, potem pa petkrat do šestkrat na dan. Več kakor sedem litrov ni treba na dan. Na splošno tudi pozneje ni treba teletu dajati več kakor osem litrov mleka na dan.

Mislimo že sedaj na sušenje sena

Letošnje zimsko krmljenje goveje živine nas je zelo mučilo. Imeli smo obilo sena, toda živina se ga je branila žreti. Posebno očitno ugotavljamo to tam, kjer smo ob lanskem deževnem vremenu sušili seno na tleh in kjer je dež izpral skoraj vse beljakovine.

Ne samo, da bi se kaj podobnega spet ne ponovilo, temveč predvsem iz potrebe, da ohranimo v senu kolikor mogoče visok odstotek beljakovin, moramo veliko bolj dosledno kot doslej pristopiti k sušenju sena na sušilih, posebno tam, kjer še nimamo silosov in kjer vsled tega ne moremo pristopiti k pripravi »senene silaže«.

Sušil imamo več vrst. Za katero se bomo odločili, je končno odvisno od tega, katera vrsta sušil nas bo stala najmanj denarja. V večini primerov bo odločitev padla na takoimenovane poljske stoge. Potrebnih kolov in rant je dosti v našem gozdu, ko tega redčimo. Poleg kolov in rant pa potrebujemo za poljski stog samo še močne žeblje, ki jih zabijemo vzdolž kola in na katere položimo pred okladanjem trave rante.

Sedaj je zadnji čas, da mislimo tudi na sušila in da jih pripravimo. V pozni spomladi oz. pred košnjo ne bo več časa.

43. potujoča razstava
Nemške kmetijske družbe v Münchenu

Nemška kmetijska družba (DLG) bo priredila svojo 43. potujočo razstavo letos v Münchenu in sicer v času od 15. do 22. maja. Te kmetijske razstave imajo že svetovni sloves in so vedno obiskane iz vseh delov sveta. Kakor razvidimo iz vabil, obeta letošnja razstava še posebne novosti. Poleg tega, da bodo razstavljale vse nemške tovarne kmetijskih strojev, bomo videli tudi razstavo najboljše nemške plemenske živine in sicer 170 konj, 500 glav goveje živine, 350 svinj, 600 kokoši in 280 ovc. Razstavljena živina bo 21. maja prodana na sejmu. Konje bodo pokazali vsak dan na jahalnih, skakalnih in vozaških dirkah. Zelo obsežna bo razstava krmil in sredstev za varstvo rastlin ter mlekarska in semenarska razstava. Posebno poglavje na razstavi pa bo predstavljala tehnika v gospodinjstvu. Razstava bo v resnici edinstvena in zelo poučna za vsakega udeleženca.

To enkratno priložnost obiska razstave hoče vsem interesentom posredovati Slovenska kmečka zveza ter povezati potovanje v München še z ogledom drugih splošnih in kmetijskih zanimivosti.

V četrtek, dne 19. maja bo vozil iz Celovca na razstavo v München avtobus Slovenske kmečke zveze. Program potovanja je predviden takole:

19. maja: ob 8. uri odhod iz Celovca preko Mallnitza v Salzburg, tam ogled mesta, v bližini mesta pa kmetijske šole »Winkelhof«, kjer bo tudi prenočišče.

20. maja: ob 5. uri odhod po avtostradi v München, ogled razstave, popoldne pa konjskih dirk; prenočevanje v okolici Münchena.

21. maja: ogled razstave in plemenskega sejma, ob 14. uri odhod skozi Berchtesgaden—Zell am See v Bruck an der Glocknerstrasse, kjer bo prenočevanje v kmetijski šoli.

22. maja: ogled šolskega posestva in polno mehanizirane gorske kmetije, nato ob 10. uri odhod, tako da bomo okrog 5. ure popoldne spet v Celovcu.

Udeležba na tej ekskurziji stane 275.— šil. in so s tem kriti stroški skupnega potnega dovoljenja, vožnje, vstopnine na razstavo, prenočišč in skupnega zajtrka.

Nekaj zanimivosti iz avstrijske živinoreje

Proizvodnja mleka v Avstriji je znašala leta 1937 2,373.000 ton in je vsled vojne padla 1946 na 1,570.000 ton. Leta 1953 se je dvignila na 2,423.000 ton, kar je 50.000 ton več od leta 1937. Ta porast je toliko bolj zanimiv, ker je sedaj v Avstriji še vedno 50.000 krav manj, kakor jih je bilo 1937.

Povprečna molznost krav je 1937 znašala 1.349 kg, do leta 1954 pa je narasla na 2.012 kg. Rodovniške krave so dale v povprečju 3.127 kg mleka s 3,98 % ali 128 kg masti. Pri vseh pasmah pa je lepo število krav, ki so že dosegle 4.000 kg in več mleka na leto. To zgovorno dokazuje, da dvig molznosti ni toliko pasemsko vprašanje, temveč v prvi vrsti vprašanje krme, oskrbe in selekcije govejih čred.

24 postaj za umetno osemenjevanje razpolaga s 136 biki. Osemenjenih pa je bilo 161.000 krav ali 11,5%.

Mlekarne so 1946 prevzele 568.000 ton ali 36 % produciranega mleka. V letu 1953 pa so prevzele 998.344 ton ali 41 % produciranega mleka. Na nekmečko prebivalstvo je odpadlo na osebo in leto ca. 140 l mleka. Proizvodnja presnega masla je med 1946 in 1953 narasla za 3.300 ton, proizvodnja sira pa za 8.277 ton. V letu 1953 je bilo uvoženega 701 tona sira, izvoženega pa 1.369 ton, tako da je znašala potrošnja na osebo in leto ca. 1,1 kg, kar je izredno nizko.

V zakol je 1946 šlo 276.752 glav goveje živine. V letu 1953 je šlo v zakol 922.480 glav. Poleg tega je 1953 bilo izvoženih 24.689, v letu 1954 pa 29.046 goved.

PRAVNE ZADEVE
V PRIMERIH

Kaj je treba vedeti pri zavarovanjih

II.

V nadaljevanju pogovora o tem, kako se določa škoda, je Primož dejal: »Vsaka stranka plača svojega izvedenca sama, poleg tega pa še polovico za tretjega. V primeru, **da bi se kot tretji vrinil kdo, ki je z zavarovancem v sporu ali drugače sovražno razpoložen napram njemu, ga zavarovanec lahko odkloni** in naroči svojemu izvedencu, da predlaga odnosno imenuje koga drugega«.

Na Urbancevo vprašanje: »Kaj potem, če se vsi trije ne morejo sporazumeti in zavlačujejo rešitev vprašanja?« — pojasnjuje Ovčar: »V tem primeru **mora določiti škodo sodnija** na zahtevo ene ali druge stranke, kakor mora s sodbo določiti odškodnino tudi v primeru, **da bi se zavarovalnica branila plačati odnosno bi plačilo zavlačevala.** Če višina škode po preteku enega meseca po požaru še ne bi bila ugotovljena, **ima zavarovanec pravico, zahtevati primerno plačilo na račun,** ker je mogoče, da mora s pozidavo takoj pričeti in zato nujno potrebuje denar. Tega seveda ne more zahtevati tedaj, če je zavlačevanje **zakrivil sam** s tem, da ni dal pravočasno vseh potrebnih podatkov, ali če je dajal le popolnoma napačne.

Izvedenca morata opisati vrednost zavarovanih stvari najprej tako, kakršna je bila pred požarom, nato pa še tisto, ki je ostala po požaru. Pravilno izračunano vrednost, ki jo tretji izvedenec potrdi in predloži zavarovalnici, **mora zavarovalnica, če ni kakega ugovora, izplačati tekom štirinajstih dni,** na vsak način pa prej omenjeni del po preteku enega meseca. Sme pa plačilo odložiti, če so proti zavarovancu v teku sodnijske poizvedbe zaradi požara, pa tudi takrat, če zavarovanec ni dokazal, **da je samo on upravičen sprejeti odškodnino«.**

»Kako to?« vpraša Urbanc. »Kdo pa naj bi bil upravičen razen tistega, ki ga je doletela nesreča? Tega ne morem razumeti«.

»Le počasi,« pravi izvedenec Ovčar, »takoj boš zvedel. Če je v zavarovalni pogodbi zapisano, da plača zavarovalnica odškodnino samo takrat, če se denar porabi za obnovo stvari, ki jih je poškodoval odnosno uničil požar, potem zavarovalnica seveda hoče imeti neko jamstvo, da se bo to tudi izvedlo. Še bolj jasen primer pa je, **če so na posestvu zavarovanca intabulirani razni upniki,** ki jih bo seveda zanimalo, kaj bo z denarjem, ki bi ga dobil zadolženi zavarovanec. V takih primerih je zavarovalnica po zakonu dolžna, da plača odškodnino upniku, ki ji je prijavil obremembo (hipoteko) v zemljiški knjigi, če zavarovanec ni pismeno dokazal, da v zemljiški knjigi intabulirani upniki soglašajo s tem, da se odškodnina izplača njemu.

Isto velja v primeru, da je upnik uvedel proti svojemu dolžniku eksekucijo, prav tako pa tudi za tiste, **ki imajo intabulirano pravico užitka na celem posestvu.**

Za primer pa, da je zavarovalnica odklonila plačilo pismeno z navedbo razlogov, **mora zavarovanec odnosno upravičenec tekom šestih mesecev od dneva prejema tega pisma vložiti tožbo, ker sicer pravica do odškodnine zastara«.**

* * *

Ali prodaja zemljišč razveljavi zakup?

»Od svojega soseda sem 1954 vzel v zakup njivo in z njegovim privoljenjem posejal v jeseni pšenico. Sedaj pa je sosed njivo prodal. Novi lastnik mi je zakup odpovedal, tako da pridelka ne bom mogel pospraviti. Kaj naj napravim?« je vprašal R. T. svojega pravnega svetovalca.

Odgovor tega pa se je glasil: »S tem, da je prešnji lastnik privolil v to, da sejete na njivi še pšenico, je zakupno pogodbo podaljšal. Novemu lastniku njive ni treba takoj izročiti v uporabo. Le-ta vam more, zakupno pogodbo odpovedati šele, ko postane zemljeknjižni lastnik. Vi pa imate potem možnost, da pri uradu za zakupe (Pachtamt) zahtevate razveljavljenje odpovedi oz. podaljšanje odpovedenega roka na čas, ko boste pšenico pospravili.«

Razsodnost in senzacija

(Nadaljevanje s 1. strani)

ljanje številk in pravnega razmerja sploh nista spustila, marveč je bil s šolskimi sestrami dogovorjen ponovni razgovor v njegovi prisotnosti za teden po Veliki noči. To je stvarna vsebina in potek obiska zastopnikov Slovenskega šolskega društva v Celovcu v Narodni šoli v Št. Petru v Rožu.

Če so krogi okrog Krščanske kulturne zveze in Tednika-Kronike iz tega razgovora zastopnikov lastnika s šolskimi sestrami, ki lastnino društva brez pravne ureditve koristijo, napravili neodgovorno senzacijo in »atentat«, potem pade odslej krivda za stališče, ki ga bo k temu gnusnemu početju zavzelo Slovensko šolsko društvo v Celovcu, na te prenapeteže. Vprašanje bo, ali bodo šolske sestre v Št. Petru imele več koristi od te neodgovorne gonje proti lastniku Narodne šole in njegovim funkcionarjem ali pa bi jo imele od poizkusa pametne ureditve sedanjega in bodočega razmerja do lastnika.

Slovensko šolsko društvo v Celovcu se dobro zaveda dolžnosti do slovenske mladine in ljudstva na Koroškem. Ves čas svojega obstoja je služilo njegovo bolj ali mani živahno delovanje koristim obeh. Nikdar in nikoli ni rušilo vzgojnega dela drugih ustanov ter se ni vmešavalo v njihovo delo in življenje. Še manj ima namen, odrekati zasluge šolskim sestram v Št. Petru pri gospodinjski vzgoji deklet bližje in širše okolice. Najmanj pa namerava Slovensko šolsko društvo v Celovcu preprečevati komur koli, niti ne Krščanski kulturni zvezi, da bi to delo šolskih sester omogočali ter moralno in gmotno podpirali. Baš nasprotno: Skrajni čas je, da to delo in dolžnost kot eno najpomembnejših nalog prevzamejo prav tisti, ki se vsebolj širokoustijo okoli krščanskega in narodnega žrtvovanja!

Ene pravice pa si Slovensko šolsko društvo v Celovcu kljub resolucijam Krščanske kulturne zveze in atentatom v Tedniku-Kroniki ter napadom v materinski »Volkszeitung« nikdar ne bo pustilo omejevati ali kratiti: da bo svoje dolžnosti do slovenskega ljudstva izpolnjevalo na način, kakor jih samo spoznava in razume ter da svoje premoženje upravlja in koristi ter uporablja, kakor to določa s a m o kot lastnik in gospodar! To naj vedo vsi pošteni koroški Slovenci, ki pričakujejo, da ne Slovensko šolsko društvo ne njegovo premoženje nikdar ne sme služiti ne nekdanjim nacističnim in ne sedanjim ÖVP-jevskim sovražnikom slovenskega ljudstva — pa če bi bilo tudi samo po stranski poti razbijanja s strani gotovih ozkosrčnih prenapetežev v slovenskih oblekah!

Lekcija velikovškim šovinistom velja tudi za Pliberk

Na okrajni konferenci socialistične stranke v Velikovcu je deželni sekretar koroške SPÖ Sima minulo nedeljo ostro grajal gospodarsko politiko ljudske stranke, ki velikovški okraj gospodarsko zanemarja in zapostavlja. Govornik je napovedal, da bodo na socialistično iniciativo izvedene v teh krajih obsežne investicije na področju izgradnje vodnih sil in električnega omrežja in da bo dežela prispevala k izgradnji še nekaterih šol v okraju.

Referent se je dotaknil tudi gonje proti dvojezičnemu šolstvu, ki jo uprizarja ÖVP v velikovškem okraju, ter v tej zvezi dejal:

ÖVP v velikovškem okraju si je pod vodstvom deželnega poslanca dr. Mayrhoferja pridobila žalostno slavo, da s svojo omejeno politiko moti notranji mir v deželi. Pred kratkim je imela ÖVP-jevska učiteljska zveza v Velikovcu zborovanje, (naš list ga je že takrat obširno komentiral — op. ur.) na katerem so sklenili resolucijo s šovinistično vsebino. Državnemu sekretarju Grafu, ki ve za državnopolitični pomen manjšinske politike, je po dolgem prepričevanju uspelo, da so odstranili iz resolucije najbolj nevarne formulacije. Ko pa je moral predčasno zapustiti zborovanje, so znova sprejeli prvotno resolucijo ter jo odposlali prosvetnemu ministru. Minister Drimmel je nato v jasnih besedah odgovoril ÖVP-jevski učiteljski zvezi, da je koroško šolsko vprašanje tolike državnopolitične važnosti, da lahko povzročijo tovrstne resolucije ogromno škodo. Govornik je dodal, da bi sramotna politična igra s takoimenovano pravico staršev ne mogla biti bolje razkrinkana.

*

Izgleda pa, da je bila lekcija, ki so jo sprejeli velikovški ÖVP-jevski šovinisti od ministra na Dunaju, še premalo podučna za nekatere hujskače. ÖVP-jevskim veljakom in bivšim nacistom v Pliberku, ki v zadnjem času spet rovarijo proti dvojezičnemu šolstvu in celo ultimativno grozijo s šolskim štrajkom, bo menda potreben še poseben instruktor, ki jim bo dopovedal, da njihovo protipostavno početje škoduje državnim interesom, kar bi morali ti elementi, ki se kljub vsemu drznejo nazivati za „domovini zveste", tudi brez lekcije od zgoraj sami otipati.

KUPUJEM MECESNOVE HLODE v premeru od 20 cm navzgor.

Joeinig Viktor, Vrba-Velden, Sternbergstrasse 363 / Tel. 246.

Das Haus der guten Möbel

4 Vorteile

- Riesenauswahl — über 100 Ausstattungen
- Die besten und billigsten Möbel Österreichs Hartholzschlafzimmer nur 3900 Schilling
- Ratenzahlung ohne Aufschlag, ohne Zinsen
- Zustellung frei Haus mit eigenem Spezialauto

STADLER-MÖBEL

KLAGENFURT

ŠPORTNI slovenski vestnik ŠPORTNI slovenski vestnik

Uspehi naših tekmovalcev pri veleslalomu na Peci

Na povabilo Koroške smučarske podzveze Ravne na Koroškem so se tudi tekmovalci Slovenske fizkulturne zveze udeležili tradicionalnega veleslaloma na Peci dne 17. aprila.

Slovensko fizkulturno zvezo so zastopali tov. Peter Nindler in tov. Marija Šnabl od Športnega društva Zahomec ter tov. Hanzi Inzko od Športnega društva Št. Janž v Rožu.

Vreme smučarjem ni bilo naklonjeno. Strašen vihar in snežni metež bi bila skoraj preprečila tekmovanje. Šele po dolgem čakanju se je vodstvo tekmovanja odločilo, da se tekma izvede, toda na skrajšani progi, ki je bila dolga približno 2 km s 180 m višinske razlike in 44 vratmi. Kljub slabemu vremenu pa je bila udeležba kar dobra, saj je sodelovalo 48 tekmovalcev.

Tekmovalci Slovenske fizkulturne zveze so dosegli dobre rezultate, kot kažejo naslednje ocene:

Člani:

1. Pustoslemšek Adolf, Mežica, 79,2
2. Cerar Pavel, Ravne, 80,1
3. Inzko Hanzi, Š. D. Št. Janž v R. 83,3

Mladinci:

1. Kranjc Anton, Mežica, 87,8
2. Fanedl Drago, Ravne, 93,8
3. Šink Urh, Mežica, 96,5
4. Nindler Peter, Š. D. Zahomec, 99

Mladinke:

1. Fanedl Krista, Ravne, 99,9
2. Komar Marija, Ravne, 136,6
3. Šnabl Marija, Š. D. Zahomec, 143,4

Cene listin za motorna vozila za vožnje v inozemstvo

		Avto	Mot. kolo	Kolo
Karnet za vse države za eno leto		S 200.—	S 75.—	—
Letni triptik (brez Jugoslavije in Italije)		S 80.—	S 35.—	S 12.—
Za 2. in 3. državo	po	S 60.—	S 25.—	S 10.—
Letni triptik za Italijo in Jugoslavijo	po	S 90.—	S 40.—	—
Kratkoročni triptik (brez Italije in Jugoslavije)		S 20.—	S 10.—	—
Kratkoročni triptik za Italijo in Jugoslavijo	po	S 30.—	S 20.—	—
Kavcija za kratkoročne triptike (se ob pravočasnem vračilu obmejnih dokumentov povrne)		S 30.—	S 20.—	—
Meddržavana pripustnica		S 20,—		
Meddržavno dovoljenje za vožnjo		S 27,—		

K dnevu gozda

Velik je pomen gozda in mnogostranska je njegova korist. Gospodarski pomen gozda je prvenstven in surovina les neprecenljiva dobrina. Mnogo eksistenc je odvisnih od njega, gozdni posestniki, gozdarji, gozdni delavci in nešteto drugih v lesnopredelovalni industriji in obrti. Vsem tem nudi gozd eksistenčne pogoje, drugim pa je prostor za okrevanje, snov za umetnost, temeljna podlaga za tujski promet ter lepota in okras narave. Uspešna kultura zemlje je mogoča samo v zaščiti gozda, ker ta je regulator klimatičnih razmer, porazdeljevalec padavin, obramba proti plazovom, jez proti katastrofam hudournikov in poplav ter še pomemben v nešteto drugem.

Zaradi tega so vse plasti prebivalstva zainteresirane, da se gozd ščiti in neguje. V prvi vrsti so za to poklicani gozdni posestniki, gozdarji in gozdni delavci. Dolžno pa je vse prebivalstvo, da na tem področju sodeluje, da ohrani naša dežela značaj gozdne pokrajine.

Pobudi te misli, prosveti, pomenu in koristi o gozdu je namenjen »dan gozda«, ki bo v nedeljo, 24. t. m. K temu dnevu je opozoril tudi deželni glavar Wedenig prebivalstvo Koroške in predvsem mladino, naj spozna, kakšne bi bile posledice in nevarnosti, če ne bi bili v stanu, ohraniti gozd kot gospodarski faktor in vir za ljudsko zdravje tudi bodočim generacijam.

RADIO PROGRAM

RADIO CELOVEC

Dnevne oddaje razen ob sobotah in nedeljah: 5.30 Začetek oddaje — 5.50 Kmečka oddaja — 6.00 Glasbeni pozdrav — 7.00 Jutranji koncert — 7.55 Marsikaj zvenečega — 9.00 Pozdrav nate — 10.00 Roman za ženo — 10.10 Medigra — 10.15 Šolska oddaja — 10.45 Mali koncert — 11.00 Šolska oddaja — 11.20 Medigra — 11.25 Šolska oddaja — 11.45 Oddaja za podeželje — 12.02 Pestro namešano — 13.00 Opoldanski koncert — 13.45 Objave — 13.55 Slovenska poročila in objave — 14.25 Specialno za Vas — 15.00 Šolska oddaja — 17.00 Kulturne vesti — 17.30 Popoldanski koncert — 18.00 Radio nasveti — 19.55 Lokalna poročila — 00.05 Nočna oddaja.

Poročila dnevno: 5.45, 6.45, 7.45, 12.30, 16.45, 19.45, 22.00, 00.00.

Sobota, 23. april:

9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca (slov.) — 11.00 Za dobro voljo — 14.35 Pozdrav nate — 15.35 Domači zvoki — 16.20 Kličemo mladino — 18.00 Iz parlamenta — 20.05 Vesela oddaja — 22.15 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 24. april:

7.25 S pesmijo pozdravljamo in voščimo (slov.) — 8.00 Kmečka oddaja — 11.05 Več respekta pred najbližjim — 12.45 Zrcalo gledališča — 14.30 Otroški oder — 15.00 Pozdrav nate — 19.15 Šport od nedelje — 20.15 Igrata: Kmečka godba Rudolf Woschniak in Gorenjski kvartet, poje Madrigalni zbor Celovec.

Ponedeljek, 25. april:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Za našo vas (slov.) — 15.30 Zabavni koncert — 15.45 Knjižni kotiček — 18.45 Šentjurja jagajo (slov.) — 19.15 Trikrat kralj — 19.30 Za Vas, cenjena gospa — 20.05 Šlagerji — 20.50 Literatura v ponedeljek.

Torek, 26. april:

11.20 Za dobro voljo — 14.00 Zdravniški vedež. Predstavljamo vam: Kotmirški trio (slov.) — 15.30 Poje otroški zbor — 19.15 Velika šansa — 20.05 Koncert k svetovnemu kongresu UNDA na Dunaju.

Sreda, 27. april:

14.00 Koroški zbori pojejo (slov.) — 15.20 Zabavna glasba — 15.45 Otroška ura — 18.45 15 minut ljudskega humorja in glasbe (slov.) — 20.05 Državna izjava, nato glasba.

Četrtek, 28. april:

10.15 Aktualna dogajanja v mesecu — nagovor zveznega ministra za pouk dr. H. Drimmela na šolsko mladino — 14.00 Razvojne črte slovenske proze (slov.) — 15.00 Iz zgodovine deželnih glavnih mest: Celovec bo deželno mesto — 15.45 Kultura in znanost — 18.30 Tukaj govori UNESCO — 18.45 Kmečka oddaja — 19.30 Philips revija — 20.05 Pri nas doma.

Petek, 29. april:

14.00 Akustični mladinski list (slov.) — 15.00 Pomlad — 15.45 Otroška ura — 17.25 Teden deželne politike — 18.45 Tragedija borbe za kruh. Prežihov Voranc: Boj na Požiravniku (slov.) — 20.05 Veseloigra.

RADIO LJUBLJANA

Dnevne oddaje razen ob nedeljah: 5.00 Dobro jutro, dragi poslušalci — 6.30 Pregled tiska — 7.10 Jutranji orkestralni spored — 7.30 Gospodinjski nasveti — 7.40 Zabavna glasba — 11.00 Radijski koledar — 12.00 Kmetijski nasveti ali kmetijska univerza — 12.45 Zabavna glasba — 13.00 Želeli ste — poslušajte! — 14.10 Melodije za razvedrilo — 15.15 Lahka glasba — 16.10 Utrinki iz literature — 16.30 Želeli ste — poslušajte! — 19.00 Radijski dnevnik — 23.00 Oddaja za tujino.

Poročila dnevno: 5.05, 6.00, 7.00, 12.30, 15.00, 17.00, 22.00.

Sobota, 23. april:

11.15 Pisan drobiž za pionirje — 11.45 Pesmi za naše male — 12.10 Polke in valčki — 15.40 Slovenska narodna glasba — 16.20 Zaigrajmo in zapojmo — 18.00 Jezikovni pogovori — 18.30 Okno v svet — 20.00 120 pisanih minut.

Nedelja, 24. april:

8.15 Domače pesmi za veselo nedeljsko jutro — 9.00 Otroška predstava: Srebrni glas — 10.00 Družinski pogovori — 13.30 Želeli ste — poslušajte! — 15.15 Igra zabavni oktet — 16.00 Zaplešite z nami — 17.30 Radijska igra — 20.00 Večerni operni koncert — 21.00 Kulturni razgledi.

Ponedeljek, 25. april:

11.15 Šolska ura za višjo stopnjo — 11.45 Slovenske skladbe — 14.30 Nove knjige — 14.40 Narodne pesmi iz Švice — 15.30 Šolska ura za nižjo stopnjo — 16.30 Zdravstveni nasveti — 18.45 Mladinski zbori pojo — 20.00 Kulturni pregled — 20.15 Simfonični koncert.

Torek, 26. april:

11.15 Cicibanom dober dan — 12.10 20 minut z Veselimi godci — 13.30 Glasbeni mozaik — 14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 15.30 Jezikovni pogovori — 18.15 Slovenske narodne — 18.30 Športni tednik — 20.10 Iz solistične glasbe — 20.30 Radijska igra: Pomoč bergmandlca.

Sreda, 27. april:

11.15 Šolska ura za nižjo stopnjo — 11.45 Domači napevi — 13.30 Pester glasbeni spored — 15.30 Šolska ura za višjo stopnjo — 16.30 Modni kotiček — 20.00 Odlomki iz slovenskih oper — 21.00 Lahka in zabavna glasba.

Četrtek, 28. april:

11.15 Partizanske pesmi in pionirji — 14.30 Ljudsko-prosvetni obzornik — 16.20 Iz baletov in oper — 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike — 20.00 Glasbeni razgledi — 20.15 Četrtkov večer partizanskih pesmi — 21.00 Literarni večer.

Petek, 29. april:

11.15 Cicibanom dober dan — 13.30 Križem skozi operete, filme in revije — 14.40 Domače pesmi — 16.00 Za pionirje — 18.30 Spoznavajmo človeka — 20.00 Tedenski zunanje-politični pregled — 21.30 Igra plesni orkester.